

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čigava kapitulacija?

Znana je državna ideologija Hitlerja oziroma nemškega plemenskega nacionalizma. Središče njegove dogmatike je vera, da je najvišja vrednota na svetu država. Vsi občestveni organizmi, v katerih se posamezniki združujejo po naravi sami, imajo po Hitlerju pravico do obstoja od države. Celo pravice posameznika, svoboda vesti in prepričanja, imajo svojo opravičilo samo v državi, ki te pravice lahko ukinje, ako ne služijo njenim namenom. Družina je brez-pogojno odvisna od države, kateri prav za prav pripadajo otroci. Tudi noben drug naravni organizem, n. pr. kakšna narodna manjšina in dežela, kakor tudi nobena organizacija, kakor n. pr. kakšno sportsko društvo, nima nobenih pravic, ki ne bi izhajale iz države, ki jih poljubno daje in odvzema.

Tudi verske organizacije, to je cerkve, so v absolutni odvisnosti od države: z eno besedo, vsak duhovni pojav posameznikovega življenja kakor tudi vsak pojav, ki izhaja iz naravne potrebe občestvenega združevanja, se v smislu Heglovega nauka o vsegamočnosti države smatra kot goli namen za doseg državnih smotrov in ni je nobene pravice, ki ne bi izvirala iz države in ki ne bi bila odjemljiva, ako državi ni po godu. Vsaka osebnostna svoboda, vsako naravno pravo, vse izhaja samo iz državnega Boga, ki vse poraja in vse požira po svoji absolutni volji.

Hitlerizem ta nauk z brutalno in resnično prusko doslednostjo od države v vsem individualnem in socialnem življenju Nemčije. Tisti, ki sedaj, ko se vršijo pogajanja za konkordat med Vatikanom in Nemčijo, z ozirom na usodo centra, s slabo prikrito škodoželjnostjo ugotavljajo, da je vrhovno vodstvo katoliške cerkve kapituliralo pred nemškimi Führerjem, so menda pozabili, da je Hitler pomedel iz javnega življenja nemške države vse, kar se ne strinja z njegovim pojmom vsegamočne države, koje mistično voljo predstavlja nemški fašizem in nihče drugi. Treba je pomisliti, da je Hitler likvidiral celo nemško-nacionalno stranko Hugenberg, ki je ideološko hitlerizmu tako zelo sorodna, da je baš ona pomagala Hitlerju do zmage, ko mu je dala na razpolago glasove pruske fevdalne aristokracije in nemške nacionalne veleindustrije. Če je totalitarni režim Hitlerja izenačil Nemčijo tako, da poleg njegovega nacionalizma ne sme obstojati niti oni pruski nacionalizem, ki je sivočasno ustvaril mogočno prusko državo in nemški imperalizem zadnjega Viljema, kateremu je bila Nemčija vse, ves ostali svet pa nič ali pa samo »gnoj za nemško kulturo« — se oče ne smemo čuditi, če je Hitler s silo državne moči, oprt na bajonete, bombe in svoje napadalne oddelke, prisilil do razpusta centrum, kojega državna ideologija je v popolnem nasprotju z njegovo. Hitler, ki ne trpi poleg sebe niti onih, ki imajo o državi isti nazor kakor on, ne more, ako noče v borbi duhov na osnovi demokracije riskirati poraza svoje antidemokratske ideologije, pustiti poleg svoje stranke nikogar, najmanj stranke, ki izpoveduje principe naravnega prava, neodjemljivih osebnih svoboščin in krščanskega socialnega reda. Hitlerjeva poganška zmoza ne bi mogla obstojati niti en trenutek, ako ne bi z brutalno silo izbrisala vseh onih političnih organizmov, ki izpovedujejo pravilni nazor o človeku, o človeškem občestvu in o državi, ako ne bi s surovo pestjo izenačila in uniformirala vseh nemških duhov ali pa jih vsaj potlačila, da ji ne bi postali nevarni.

Kdor pa govori sedaj o kapitulaciji Cerkve pred Hitlerjem, je popolnoma prezrl važnost nepričakovanega dejstva, da se je Hitler sam obrnil na vrhovno vodstvo katolicizma, na papeža v Rim, da najde z njim modus vivendi. To dejstvo je pač dokaz za to, da je s silo mogoče uničiti stranko, ki stoji na katoliški podlagi v javnem življenju, da pa ni mogoče prežeti in si podjarmiti Cerkve kot take, ki je tako ogromna moralna sila, kakor to ne more biti nobena politična stranka. Kdor je zatrl centrum, ta še ni zatrl katoliške misli v Nemčiji, ki je baš danes tako intenzivna, tako globoko zasidrana v srcih in tako odporni, da se Hitler ni upal nastopiti proti njej tako, kakor je nastopil n. pr. nasproti oni veroizpovedi, ki ji pripadajo skoro dve tretjini nemškega naroda, ki predstavlja torej večinsko cerkev in ki ima od Lutera dalje tako veliko tradicionalno vlogo v pruskem oziroma nemškem narodnem življenju, da se je do današnjega dne skoro istovetila z državo samo. Pomislimo samo, da danes z vseh protestantskih cerkev v Nemčiji plapolata zastava s kljukastim križem, da je režim prisilil pastore, da morajo krvavečega srca moliti zahvalne molitve, da je Führerju uspelo cerkev podvreči hitlerjevskemu organizacijskemu statutu, da je luteransko cerkev ponižal tako daleč, da mora poljubljati roko, s katero je uničil zadnji ostanek njene notranje svobode. In dočim je Hitler konkordat med Prusijo in evangeličansko cerkvijo z enim kretom roke raztrgal čeprav je protektancij državnega predsednika samega, pa ponuja manjšinski rimsko-katoliški cerkvi državni konkordat! Če se torej že govori o kapitulaciji, je spričo tega preje upravičeno govoriti o kapitulaciji kanclerja Hitlerja nego o kapitulaciji rimskega papeža, ki kateremu se je prišel Hitlerjev odposlanec pogajati v črni fraku in z znaki papeževnega tajnega komornika.

Treba je samo vedeti, kaj v Nemčiji pomeni za katolicizem državni konkordat. Katoliška cerkev je do sedaj imela v Nemčiji konkordate samo s posameznimi deželami, radi česar so bili odnosi cerkve s civilno oblastjo kaj različni: ponekod je cerkev življala velike pravice, drugod pa je komaj mogla zasigurati sebi drobtine za katoliško konfesionalno celo med samimi protestanti in ponekod je bila celo aemogoča katoliška kulturna akcija, oziroma se ni mogla razvijati. Hitler pa ponuja sedaj katoliški cerkvi sporazum, po katerem bi katoliška kulturna akcija bila svobodna in neovirana po vsej nemški državi — se je torej odpovedal svojemu osnovnemu državnemu principu, da se mora kultura po vsej Nemčiji izena-

Boj s sivo kugo do zmagovitega konca

„Mali kancler“ vodja antifašistične fronte

„Hitlerizem ni iz nemškega duha, ampak je azijski despotizem“

Dunaj, 6. julija 1933.

V Hitlerjevi stranki že dolgo nekaj ni v redu. Hitlerjeva politična linija kaže zadnje čase obliko vijuge, ki se zdaj dviga, zdaj zopet pada. Na eni strani se katoliška družba zapirajo, na drugi se sklepa z Vatikanom konkordat. Predvčerajšnjim je Hitler ponudil Avstriji roko sprave in hvalil Dollfussa, danes pa demantira, da bi bil članek oficijozne korespondence, ki je predlagala spravo z Avstrijo, odgovarjal njegovemu mišljenju. Ali Hitler sam koleba ali pa v njegovi stranki ni enotnih pogledov.

Novo nečuvstvo izzivanje

Komaj so Avstriji prišli od začudenja nad Hitlerjevo spravljivo ponudbo do sape, pa je monakovski Rundfunk razširil skrajno žaljiv in hujskaški govor voditelja avstrijske hitlerjevske delavske stranke Habichta, ki je bil izgnan v Nemčijo.

Habicht dolži Dollfussa, da je eksponent veleizdajalskega separatizma, ki hoče, podpreljen od Francozov, raztrgati Nemčijo in ustanoviti novo porenjsko-bavarsko-avstrijsko državo. Habicht poziva Avstrijce, naj se Dollfussovi vladi uprejo, in imenuje vse one, ki Dollfussu sledijo, veleizdajalce in nasilnike, ki lomijo ustavo in delajo silo večini.

Na koncu poziva Habicht avstrijsko ljudstvo, naj sedaj, ko je Dollfuss prepovedal narodnosoc. znake, kljukaste križe naslika po vseh stenah, na skale in po drevesih.

Zločincev se ne boimo

Dejstvo, da je bavarski vladni Rundfunk ta govor razširil, je povzročilo na Dunaju splošno ogorčenje in zgražanje. Oficijozna »Politische Korrespondenz« pravi: To dejstvo pomeni sovražno dejanje napram sosedni državi. Ta akt je tem bolj značilen, ker predstavlja vmešavanje v notranjo politiko tuje države po govoru človeka, ki je bil zaradi svojega zločina delovanja iz Avstrije izgnan. Habicht pozivlja k veleizdajalskim dejanjem proti lastni domovini s pomočjo radija nemške države. Kar se pa tiče Habichtovih groženj in pozivov na revolucijo, naj vzame na znanje, da bo vlada vsak tak poskus z brezobzirno ostroščjo preprečila.

Velika manifestacija avstrijskega kršč. nemštva

Da Dollfuss nikakor ne misli odnehati, ampak hoče izvesti boj z nekulturnim in nenemškim narodnim socializmom, dokazuje veliko dogodkov zadnjega časa. Najbolj značilen je bil shod krščanskih socialistov na velikem dvorišču klosterneburške opatije, na katerem so govorili minister Vaugoin in Schuschnigg ter voditelj Heimwehra Starhemberg. Vsi trije so poudarjali, da se bo boj proti hitlerizmu izvedel do konca, da se bodo vsi hitlerjevi, ki hočejo nasilno spremeniti sedanji red, smatrali kot zločinci in da se bodo neusmiljeno ostavili tudi vsi profesorji in učitelji, ki bi podpirali fašizem. Tudi fašistični pozdrav se ne bo več dovolil. Skandal za nemški narod je, tako je dejal vojni minister Vaugoin, če se

USTANAVLJAJO KONCENTRACIJSKI TABORI ZA KATOLICANE

Mi ne rabimo kljukastega križa, ampak priž, ki ga nosimo, je ravni križ, križ Kristusov. Naš boj je boj za osebo svobodo proti vsaki oligarhiji, ki ni nemška. Hitlerizem je čisto tuja, pravemu nemškemu duhu nasprotna ideologija, ki nima ničesar opraviti z vsenemštvom, ampak je le gibanje klike nasilnikov.

HITLERIZEM NI NEMSKO, AMPAK ORIENTALSKO GIBANJE

in nemški narod se nikoli ne bo dal potlačiti v bizantinsko državo, ampak se bo sam osvobodil sive kuge. Tretji rajh ni nemški rajh, ampak azijska despotija. Beseda teror ni nemška beseda. Mi hočemo svobodo — to je nemška beseda! (Starhemberg).

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivost, mestoma padavine, nikake bistvene spremembe temperature.

žiti, da poleg fašistične plemenske ideologije ne sme biti nobene druge in da mora vsaka nemška duša skozi šolo Hitlerjeve ideologije. Pa tudi konfesionalno katoliško šolstvo je Hitler pripravil pod nekaterimi pridržki priznati po vsem rajhu.

Zato je popolnoma razumljivo, da Vatikan Hitlerjevih predlogov a limine ni odklonil, ampak da se z njim o njih pogaja. Od 30. točk Hitlerjevega konkordatskega predloga je ostalo baje še šest točk, o katerih se obe stranki še nista zedinili. Ako bo Hitler priznal katoliški akciji vso potrebno svobodo, tako da bodo nemški katoliki odsej razvijali svojo katoliško kulturno akcijo pod neposredno odgovornostjo škofov in ako bo zagisural katoliški mladinski katoliško vzgojo tako v cerkvi kakor v mladinskih organizacijah javnega državnega življenja, potem ni za Cerkev nobene ovire več, da ne bi sklenila konkordata, ki bi z vso državno močjo ščitil njene večne pravice. Ako pa Hitler tega ne bi hotel, ali zaradi ovir v svoji stranki sami, v kateri se krepki usodni vpliv ekstremnih ele-

Koroški Slovenci z Dollfussom

Državno pravdnštvo v Linzu je uvedlo kazensko postopanje proti železniškemu uradniku Prokschu, ki se je podal v Monakovo in je od tam sporočil, da je bolan. Proksch je vodil hitlerjevsko gibanje v Avstriji. — Koroški deželni zbor je

Spor med Avstrijo in Nemčijo se poostruje

Hitlerjevci organizirajo atentate proti vodilnim avstr. politikom!

Dunaj, 6. jul. ž. Spor, ki je zaradi Habichtovega govora izbruhnil med Avstrijo in Nemčijo, utegne zavzeti mednarodne izmere. Monakovska radio-emisijska postaja je namreč z nemškimi postajami v Nürnbergu in Augsburgu sklenila, da trikrat tedensko poroča o položaju v Avstriji in je bil Habichtov govor prvi v tej seriji. Najbrže bo avstrijska vlada napravila predvsem tehnične ukrepe, da prepreči pošiljanje poročil po nemških radio-emisijskih postajah v Avstrijo.

Polno odgovornost za to propagando proti Avstriji pripisuje avstrijska vlada nemški državni vladi, ker je dr. Habicht imenovan od Hitlerja za inspektorja narodnih socialistov v Avstriji, razen tega pa v Nemčiji brez vladnega pristanka ni mogoča nobena akcija niti v eni niti v drugi smeri. Radio Avstrija je zaradi teh napovedanih trikratnih tedenskih predavanj o avstrijskih razmerah poslala brzoglasen protest pri svetovni Radio-zvezi v Ženevi. Zadeva pa bo predložena tudi Zvezi narodov. Po sporazumu, ki obstoja med vsemi radio-zvezami, so se namreč zavezale vse države, ki so včlanjene v te zveze, da po radiu ne bodo poročale ničesar, kar bi bilo na škodo druge države, ali pa kar bi pomenilo vmešavanje v notranje razmere teh držav.

Odkrita zarola za zvajanje zločinov na debelo

Avstrijski poslanik v Berlinu inž. Schumy je bil brzoglasno poklican na Dunaj. Ugotovljeno je, da se narodno socialistična propaganda v Avstriji izvaja po naprej določenem načrtu, od katerega je

5. t. m. z glasovi krščanskih socialistov, socialnih demokratov, dveh članov Heimatschutza in koroške slovenske ljudske stranke razveljavil mandata fašističnih poslancev Herzoga in Zeischnerja. Ob enem je sprejel zakon, da se bo vsak učitelj, ki bi se udeleževal v smislu narodnega socializma, odpustil iz službe brez pokojnine.

oblast našla en eksemplar pri preiskavi v stanovanju nekega bivšega narodno socialističnega poslanca na Dunaju, katerega pa je še nedavno štiti imuniteta. Po tem načrtu se narodni socialisti sklenili izvrševati in organizirati bombne atentate in delati propagando proti delu državne eksekutive. Najbolj zanimiva je tretja točka tega načrta. Po tej točki imajo narodni socialisti zbirati po vsej državi samomorilne kandidate in jih nagovarjati, da pred samomorom pošljejo na drugi svet vsaj enega vodilnega člana sedanjega režima! Z drugimi besedami so se pripravljali organizirati atentati na debelo. O tej najnovejši senzaciji je snoči govoril v Celovcu sam pravosodni minister Schuschnigg, ki je izjavil, da bo zaradi tega uvedeno kazensko postopanje proti bivšim narodno socialističnim poslancem Neubacherju, dr. Rielu in dr. Konradu.

Zopet govorijo bombe

Dunaj, 6. jul. ž. Ponoči je umrl dijak Viljem Naszy, ki je bil o priliki eksperimentov z eksplozivni hudo ranjen v svojem stanovanju. Pred smrtjo je priznal, da je s svojim tovarišem izdeloval bombe po nalogu nekega voditelja narodno socialističnih napadalnih oddelkov.

Krems, 6. jul. ž. Clan Heimwehra Blomoser, ki je bil ranjen pri nekem atentatu z bombo na oddelku Heimwehra, je ponoči v bolnišnici izdihnil.

Dunajska Novo mesto, 6. jul. ž. V predelki noči je zopet eksplodiral v bližini mesta peklenjski stroj. Posebne škode ni bilo, popokalo je samo nekaj šip na poslopjih.

Prva posledica vzhodnega pakta:

Vstop Rusije v Zvezo narodov

Francija išče tesnejše zveze z Rusijo

Pariz, 6. julija. AA. Predsednik vlade Daladier je popoldne sprejel g. Litvinova in ob enem z njim poslanika Dovgalevskega. Razgovor je trajal od 9.45 do 10.30. Pri tem so trije državniški ugotovili, da se njihova stališča v mnogih točkah skladajo. Zunanji minister Paul Boncour je Litvinovu čestital za zasluge, ki si jih je pridobil pri sklenitvi sporazuma o določitvi napadalca.

Pariz, 6. julija. V zvezi z napovedjo sestanka med ruskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovom in francoskim ministrskim predsednikom Daladierjem ter zunanjim ministrom Paul Boncourjem se širijo glasovi, da so se na tem sestanku menili o možnosti, da bi Rusija stopila v Zvezo narodov. Dejansko se Sovjetska Rusija udeležuje že vseh mednarodnih zborovanj na zapadu in tudi takšnih, ki se vršijo pod okriljem Zveze narodov. Pristop Rusije k Zvezi bi bila prav za prav samo še formalnost, s katero naj bi Sovjeti še priznali Zvezo. Vprašanje naj bi se rešilo na ta način, da bi Zveza narodov povabila Sovjetsko Rusijo, naj pristopi v ženevsko organizacijo. V tem primeru bi bilo Rusiji odkazano v Svetu Zveze stalno mesto, ki ga je izpraznila Japonska.

Francija spoznava v Rusiji svojega najboljšega zaveznika

Pariz, 6. julija. tg. Obisk Litvinova v Parizu smatrajo tukajšnji politični krogi kot zelo važen dogodek. Francija se zelo trudi, da bi stopila v še tesnejše stike z Rusijo, kar je posebno važno

po podpisu vzhodnega sporazuma, za katerega si pripisuje Francija velike zasluge. Takojšnjih praktičnih rezultatov od Litvinovega obiska pa zaenkrat še ne pričakujejo. Prijateljski pogodbi med obema državama se protivoje še stare sporne točke, in sicer predvojni dolгови ter ruske želje o kreditih. Litvinov namerava po obisku Daladiera in Paul Boncourja nadaljevati svoje potovanje na Dunaj.

Pariški listi s simpatijami pišejo o obisku g. Litvinova v Parizu. Pod pritiskom razvoja dogodkov v Nemčiji pozdravlja celo francoski desničarski tisk Litvinova in hvali nastop Rusije, ki bo pripomogel k ureditvi mednarodnih razmer na evropskem vzhodu. »Francosko-sovjetsko prijateljstvo«, ugotavlja veliki večernik »Paris Soir«, ni več samo prazna beseda.« Podobno pišejo tudi drugi listi, ki se posebno vesele tega, da sta h konvenciji pristopili tudi Jugoslavija in Češkoslovaška. V francoskem interesu je, ugotavljajo ti listi, da stopi Mala antanta v prijateljske stike z Rusijo.

Moskovski dopisnik »Temps« poroča, da so v Moskvi zelo zadovoljni s podpisom konvencije. Dopisnik dodaja: Podržati moramo tudi pomen zblizanja med Sovjetsko Rusijo in Romunijo ter državami Male antante. Podpis tega važnega diplomatskega akta po sovjetski Uniji, Jugoslaviji in Romuniji ni neznan in nepomemben dogodek. Ta gesta je znamenje pregrupačije držav, ki se polagoma vrši v Evropi in ki zblizuje tiste države, katere so za status quo.

»Intransigeant« pravi: Francija ne more biti nebržna, glede ureditve in pomiritve vzhodne Evrope. Hitlerjevska politika je odtrgala od Nemčije vse tiste države, ki so po svetovni vojni kazale voljo, da se Berlinu približajo. V tem pogledu sta posebno pomembna obiska gg. Litvinova in Tevška Ružič-beja v Parizu.

Pakt veže četrtino milijarde ljudi

Bukarešta, 6. julija. AA. Predsednik poljske vlade Jedrzejewicz, ki se mudi v Bukarešti, je dal izjaviti glede na sklenitev pakta o definiciji napadalca. Dejal je, da se je prvič zgodilo, da je sklenila pakt skupina sosednjih držav, ki šteje četrtil milijarde ljudi, ki so vse med seboj povezane s harmoničnim, jasnim in nedvoumnim sistemom; ta pakt pa ne omejuje teh držav pri njihovih ostalih mednarodnih obveznostih in tudi ne prizadeva interesov ostalih držav. Edino, kar manjka, da bi bil ta sistem popoln, je končal poljski premier, je uvedba arbitraže.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno, nestalno in hladno.

„Prager Presse“:

Pakt nova etapa v zgodovini Evrope

Praga, 6. jul. tg. O londonski konvenciji med Rusijo in Malo zvezo piše »Prager Presse«, da pomeni razbremenitev Male zveze, kajti sedaj je izginil pritisk, ki ga je otvorilo stalno odprto besarabsko vprašanje. Formulacija pakta o nenapadanju je taka, da besarabsko vprašanje ne more postati sporna točka. V pogodbi se pripadnost Besarabije k Ro-

muniji de facto priznava in na ta način izginje eden najvažnejših vzrokov za konflikte v vzhodni Evropi. Na vsak način pa pomeni ta konvencija med Rusijo in Malo zvezo novo etapo v zgodovini Evrope. Na koncu namigava list, da ta konvencija ne bo malega značaja za ureditev nadaljnjih odnosov med Rusijo in Malo zvezo.

Konkordat pred zaključkom?

Centrum se je razšel

Rim, 6. jul. tg. Pogajanja za konkordat med nemško vlado in sveto stolico so se danes zopet nadaljevala. Tišeje se pa sedaj le še vprašani redakcijske narave. Pogajanja tebejo gladko. Mislijo, da bo konkordat končnoveljavno sklenjen v nekaj dneh.

Pariz, 6. jul. AA. Iz Berlina poročajo: Centrum je izdal komuniké, v katerem pravi, da je v popolnem sporazumu s Hitlerjem sklenil, da se razide. Zastopniki centra v lokalnih zastopstvih in v parlamentu imajo popolnoma svobodne roke, da se ali odpovedo mandat ali pa da vstopijo v nacionalno socialistično frakcijo. Vse kaže, da bo le prav malo centurističnih poslancev hotelo obdržati mandat. Brünning n. pr. je odločen nanj resignirati. Kakor govore, bodo le maloštevilni poslanci centurmove konservativne struje prestopili k nacionalnemu socializmu.

Katoliškim mladinskim društvom se vrne premoženje

Berlin, 6. jul. AA. Pruska vlada je odredila, da se katoliškim društvom mladeničev vrnejo pred nekaj dnevi zaplenjena imetja.

Angleški zunanji minister Simon:

Nemčija popolnoma izolirana

London, 6. jul. tg. Po debati o nemški politiki v poslanski zbornici, v kateri so govorniki vseh strank ostro kritizirali Hitlerjev brezkulturni in antievropski režim, je zunanji minister Simon izjavil, da so vse angleške simpatije na strani Avstrije. Pakt četvorice daje možnost podpirati Avstrijo in Dollfusa. Francoski senat je po vseh, ki jih je dobil iz Pariza, pripravljen pristati na pakt četvorice, tako da bo ta še ta mesec podpisan. O položaju v Nemčiji je izjavil zunanji minister, da je vzemirjenje o tamošnji situaciji v splošnem in posebno o situaciji nekaterih manjšin resničen izraz reakcije angleškega ljudstva, ne pa ozkosrčna kritika. Zadnji dogodki v Nemčiji so mnogo pripomogli k temu, da so se angleške simpatije za Nemčijo izgubile.

Brezprimeren gospodarski eksperiment:

Roosevelt bo uvedel blagovni dolar: Popolna gospodarska avtarkija Amerike Zlato v palicah!

Washington, 6. julija. tg. Roosevelt ima v načrtu brezprimeren eksperiment za gospodarsko sanacijo Združenih držav. Prejšnji široki ekonomski sedaj opusti vse gospodarske odnose z ostalim svetom ter ustanovi gospodarsko popolnoma izolirano državo. Washington niti ne skuša, da bi odvrčal od sebe čitke, da je Amerika kriva londonskega debakla. V načrtu je uvedba indeksa ali blagovnega dolarja, čigar kupna moč bi se diktirala sorazmerno indeksu blagovnih cen. Na ta način se bo torej valuta stabilizirala s cenami blaga. Za kritje indeksnega dolarja bi služilo zlato in srebro, pri tem zlato ne več v obliki denarja, temveč tečajirano v palicah. Indeksni dolar bo zasidran v cenah iz l. 1924—1925. Ta proces lahko traja več mesecev. Šele potem bi se lahko polagoma vršila eksterna stabilizacija dolarja.

Zlato blok, to je državam z zlato valuto bo sedaj ostala alternativa, slediti ameriški primerni. Po teoriji Američanov bi se morali devizni kurzi medsebojno avtomatično

stabilizirati, če bi vse dežele prilagojevale svojo valuto mednarodnemu indeksu cen. Toliko časa, dokler ni možna mednarodna valutna reforma radi odpora zlatega bloka, hoče Washington zasledovati brezobzirno gospodarsko politiko v prid ameriški ekonomiji. Predsednik je itak že dobil pooblastilo, da zviša carinske tarife tam, kjer domača industrija radi neugodnih produkcijskih pogojev ne more konkurirati z inozemskim blagom. Že večeraj je državni departament napovedal, da bo Amerika odpovedala mednarodno konvencijo proti trgovskim oviram iz l. 1927.

Konferenca počasi umira

London, 6. julija. AA. Predsedništvo konference je sklenilo, da se bo konferenca nadaljevala, toda države z zlatim standardom se ne bodo več udeleževale razprav v nekaterih monetarnih komisijah.

Z ljubljanskega magistrata

Osebnostne spremembe

Pri mestnem magistratu so se s 5. julijem letos izvršile začasne spremembe: Mestni višji svetnik dr. Riko Fux prevzame vodstvo mestnega gospodarskega urada. Mestni arhivar Vladimir Fabjančič prevzame mesto predsedatelja tajništva. Pogodbeni uradnik Alojzij Slanovec, dosedanji časopisni referent, prevzame vodstvo mestnega arhiva in knjižnice.

Na novo se ustanovi personalni pododdelek 1/8, v katerem se združijo vse personalne zadeve mestnih uslužbencev ter vse zadeve mestnega delavstva. Temu pododdelku se podredi mestna delavska zavarovalnica. Pododdelek bo takoj izdelal pravilnik za redno poslovanje. Razen tega se temu oddelku dodeli mestni konceptni praktikant Andrej Graselli.

Vodstvo personalnega oddelka prevzame magistratni ravnatelj Franc Jančigaj. Mestna pisarniška officialka Angela Pristov se dodeli magistratnemu predsedstvu. Mestna pisarniška praktikantinja Bojana Prosenec se dodeli mestnemu gospodarskemu uradu. Dnevničar Franjo Fröhlich se premešča od vojaškega urada k obrtnemu oddelku.

Nadurno delo pri ljubljanski občini

Mestna občinska uprava je sklenila sledeče: 1. Vprašanje nadurno nočnega in nedeljskega dela je za pragmatično uslužbenstvo urejeno s pragmatiko ter se mora najstrožje po teh določbah ravnavati. Vsi ostali sklepi ali predpisi so z uveljavljenjem pragmatike razveljavljeni, v kolikor ne bo občinska uprava sklenila drugače. 2. Delavcem v turnusu ne priteče nobene nagrade ne poudariti ne ob nedeljah in praznikih. Sklep velja za vsa mestna podjetja in urade, ki so bili vsi obveščeni, in stopi

Pomirjenje v Trbovljah

Trbovlje, 6. julija.

Današnji dan je v Trbovljah potekel mirno. Dava so zaposleni rudarji delali. Že v tork zjutraj so se umaknili izpred rovov ženske straže. Čeprav delavstvo ve, da je samo ta teden tako srečen, da bodo mogli delati štiri shte in da bodo prihodnji teden delali zopet samo tri, vendar so ljudje še kar zadovoljni, saj pomeni v tej nepopisni, globoki revščini, ki vlada v Trbovljah, teh 30 do 40 Din več dohodka trenutno že zboljšanje. Najbolj pa je delavstvo zadovoljno z obljubo TPD, da se bo poslej delo pravično razdeljevalo. Saj je ravno nepravilna razdelitev dela povzročila največ slabše krvi med prebivalstvom in dala rudarskim ženam tudi neposreden povod za dogodke zadnjih dni, zlasti pa za večerajšnje.

Včeraj ob treh popoldne je bil napovedan na Vodah shod rudarskih žena. Oblasti, ki so že večeraj uvedle za Trbovlje posebne odredbe, kakor smo že poročali, so prepovedale tudi ta shod. Žene po večini za to prepoved niso vedele in tako je prišlo do mučnih dogodkov. Na shod so bile namenjene tudi rudarske žene iz Zagorja in iz Hrastnika, toda po večini niso mogle priti. Shod je bil napovedan na Vodah. Tako je prišlo, da so se ob dohodih na kraj shoda pričele zbirati množice žena in deloma tudi otrok — nekatere matere so imele malčke v naročjih — vendar pa na shod niso mogle.

Položaj v Trbovljah je sedaj tak: iz oči slehernega je možno prečitati jasen in nedvoumen jezik, ki ga piše vanje lakota. Žene imajo čela nagubana od samih skrbi. In kar je najbolj čudno: med tisoči otrok ni niti enega, ki bi tuju stegnil nasproti roko in te poprosil za miloščino.

»Kaj imate za kosilo?« vpraša slučajno prvo ženo, ki jo srečaš med hišami. »Eh, danes bo še nekam šlo: borovnice in salato.« Res je: borovnice, ki zore sedaj v hribih okoli Trbovli, so sedaj »priboljšek« k hrani rudarskih družin. Zgodaj zjutraj se odpravljajo trume žena in otrok v hribe, proti večeru pa se vračajo s polnimi lonci tega črnega, drobnega, sicer sladkega, toda prav nič hranilnega sadu. In kaj bo šele, ko še borovnic ne bo? Salata, borovnice, črna kava, to je sedaj glavna hrana rudarskih družin.

Pri očetu desetih otrok

Pred eno tistih 18 velikih stanovanjskih hiš na Tereziji sedi skupina mož, rudarjev in upokojencev. Pogovarjajo se seveda o bedi in o večerajšnjih dogodkih na Vodah. Pristopim bližje in nagovorim močnega, širokoplečnega moža, kako in kaj. Po prvi nezaupljivosti prične mož mirno pripovedovati — brez razburjenja, skoraj brez žolča v besedah, češ, saj so stvari že same kriče: —

»Na »geding« (to je na akordno delo) hodim v rudnik. Pri osmurnem delavniku zaslužim na dan povprečno 38 do 40 Din, največ kar sem zaslužil na osem ur dela, je bilo 41,78 Din. Da kljub napornemu akordnemu delu zaslužim tako malo, je vzrok cena smodniku, ki ga moram sam plačati. Dober del zaslužka gre samo za smodnik. Podjetje je zelo premije, vse se je znižalo, le cena smodniku je ostala ista. Na mesec delam 12 šihov in bi torej zaslužil kakšnih 450 Din v najbolji ugodnem primeru na mesec, v slabem pa tudi 400 Din. Od tega pa je okoli 120 Din odtegljajev. Torej ne zaslužim čistega niti kovača na dan!«

»Koliko otrok imate?«

»Mož molče izvleče neki dokument in mi ga pokaže. Ostrmim: poleg njega in njegove žene je napisanih še deset imen.

»Kaj? Deset otrok imate?«

»Deset!«

»Kako pa potem živite z osmimi, devetimi in desetimi otroki?«

»Kakor nanes. Včasih na puš, pa sedaj nikjer več nič ne dobim. Redno me hodijo terjati. Kje naj vzamem, ko ni nikjer nobenega dela?«

Pregledam listek. Najstarejšemu otroku je 16 let, najmlajši pa se je rodil 26. junija letos, torej je nedolžen otrok komaj deset dni star. Kako naj se stradana mati nahrani ubogega črvička?

»Kaj boste imeli opoldne za kosilo?«

»Danes bo salata in nekoliko fižola. Starejši fant je izprosil pri neki ženski nekaj pesti fižola, drugače še tega ne bi bilo.«

Torej, da ima družina zdravega, močnega delavca skromno, najbolj skromno kosilo, je bilo treba poiskati v Trbovljah usmiljenega človeka, ki se je družine usmili!

»In kaj boste imeli zvečer?«

»Žena ima še pest moke. Močnik bo!«

Hladni val po vsej vzhodni Evropi

Belgrad, 6. julija. 1. Po zadnjem deževju je nastal sedaj v vzhodnih krajih naše države pravcati mraz. Ljudje hodijo sedaj po Belgradu sredi poletja, ki bi morala biti največja vročina, vsaj v površnih. Nagli padec temperature je v zvezi s hladnim valom, ki je zajel vse vzhodno Evropo. Iz Romunije poročajo, da je tamkaj zaradi nenadnega padca temperature v okolici Sinaje v Karpatih prišlo snežiti.

Občinske liste v moravski banovini

Knjaževac, 6. julija. 1. Tukajšnje prvostopno sodišče je danes potrdilo prve kandidatne liste za občinske volitve v moravski banovini, in sicer listi Jugoslovanske narodne stranke v občinah Kraljevo in Trnavec.

Vladna odločba glede žganja

Belgrad, 6. julija. AA. Finančni minister je na podlagi čl. 68 zakona o državnih trošarinah z dne 6. t. m. izdal tale odlok: Za žganje se morajo smatrati samo tisti destilati sadja, vina in grozdja, ki izdelani ne vsebujejo več ko 35% alkohola. Destilati z več ko 35% alkohola plačajo državno trošarino kakor spirit. S tem odlokom se razveljavi odlok finančnega ministra iz l. 1930. Na podlagi tega bo vsakdo, kdor od danes, t. j. 6. t. m. izdela žganje z večjo jakostjo kakor 35% alkohola, plačal naj trošarino kakor na spirit. Ravnanje bode o tem takoj obvestila vse organe finančne kontrole na svojem področju in jim naložila, da bodo prekontrolirale vsak žganjski izdelek in strogo ravnale po tem odloku glede pobiranja trošarine.

USA pošljejo v Belgrad poslanico

New York, 6. julija. 1. Tukajšnje časopise poročajo, da se bodo najbrž v ameriški poslanstvu v Belgradu v najkrajšem času izvršile spremembe. Za novega poslanika oziroma poslanico se omenja gospa Willcock.

Pest moke za večerjo 12 članske družine! Mož pokaže drugi listek: plačilni listek. V 14 dnevih je imel šest šihov. Zaslužek je znašal 249

Din 83 par. Od tega so mu odbili:	
provizijska blagajna	Din 55,25
bolniška blagajna	Din 41.—
Delavska zbornica	Din 3.—
brezposelni fond	Din —,37
uprava krušne peči	Din 2,28
razsvetljava	Din 8,80
najemnina	Din 8.—
zadruga	Din 2.—

Odbitkov skupno Din 120,70

Ostanek 129,13 Din pa je šel tudi med odbitke. Toliko je namreč odtegnil konzum za živila. Mož denarja sploh nikoli ne vidi. Vsi njegovi plačilni listki so prečrtani, to se pravi, da na dan izplačila ne prejme prav ničesar. Kako se ta družina oblači in kako krije druge izdatke, je nepojmljiva uganka! Pred desetimi dnevi pa je bil v hiši porodi!

Delavci na tako zvanem »Herrenschichtu« zaslužijo po 38 Din dnevno, delajo pa po 11 do 12 šihov na mesec. Odbitki so isti, kakor pri prej navedenem delavcu. Druge kategorije zaslužijo še manj. Povrh vsega pa se delavci s stalno dnino še boje, da bo TPD odpovedala pogodbo, ki določa to dnino in bo dnino še znižala!

Pri županu Voduška

Naš zastopnik je obiskal trboveljskega župana g. Voduška, da se informira o položaju. Župan g. Vodušek nam je izjavil:

»V ponedeljek smo bili pri g. banu. Dosegli smo, kar je bilo razglašeno v mojem razglasu. S pomožno akcijo smo začeli že prej, še preden so pričele ženske intervenirati. Banske uprava je že poprej stopila v stik z ministrom in ga obvestila o skrajno nepopolnem položaju v Trbovljah. Uspeh je bil ta, da je že v ponedeljek prišel v Trbovlje ing. Porenta, da polnomočno pripravi vse, kar je potrebno za zgradbo ceste Marija Reka—Št. Pavel v Savinjski dolini. Ta cesta ne bo na področju trboveljske občine, temveč okrajnega odbora v Celju. Pri zgradbi ceste morajo biti zaposleni sami aktivni, to se pravi zaposleni rudarji, sami družinski očetje.

Vprašanje je, kako se bo dalo to tehnično izvesti, namreč ali bodo rudarji delali tri dni v Trbovljah v rudniku, tri dni pa na cesti, ali teden dni skupaj tu, teden dni pa tam. Finančno je to delo popolnoma zasigurano. Pri njem bo zaposlenih okoli 200 rudarjev.

Iz debate na banovini sem razvidel, da bodo pri gradnji zasavske ceste Radeče—Ljutja, kolikor bo mogoče, izmenjani dosedanja delavci, po večini mali kmetje, z brezposelnimi rudarji. V poštev pridejo v prvi vrsti brezposelni samci iz Zagorja, ki so bliže. Kar pa sta trboveljski cestni odbor in občina sklenila cestnih in drugih del, ta se bodo izvršila in bodo zaposleni seveda le domači rudarji.

Vlada je sprevidela, da je treba za šhte dalekosežnih načrtov in da se trboveljsko vprašanje ne da rešiti kar tako. Jutri pride v Trbovlje načelnik banskega socialnega oddelka, da prouči položaj in ugotovi najbolj pripraven način odpomoči, zlasti prehrane otrok in prebivalstva.

Ljudstvo se je najbolj razburjalo zaradi krivično razdeljenih šihov. Nekateri so namreč preveč praznovali, drugi pa delali polne shte in celo nadšhte. Generalni ravnatelj TPD je sedaj obljubil, da se bo ta krivica odpravila.

Pri slovesu je g. župan dejal: »Prosim Vas za uslugo: Po Trbovljah kroži vest, da sem jaz zahteval orožniško ojačenje v Trbovlje. Tega jaz nisem storil.«

V Trbovlje pride komisija

Za ponedeljek je v revirje napovedana posebna komisija. To je tista komisija, ki se je sestala po zadnjih redukcijah o veliki noči pri anketi na bankski upravi. V komisiji so zastopniki banke uprave, rudarskega glavarstva, TPD, Delavske zbornice, rudarskih organizacij in drugih činiteljev. Komisija ima nalogo, da prouči statistični material in sicer v dveh smereh: da ugotovi, v koliko so bile upravičene pritožbe, da se zadnje redukcije niso izvršile zgolj po socialnih vidikih in so bili reducirani po večini družinski očetje, drugi pa, da ugotovi, v koliko bi se dala sedanja kriza v revirjih omiliti. Komisija bo obiskala najprej Zagorje, zatem Trbovlje, Hrastnik, Laško in Rajhenburg.

Radikalna socialna stranka dovoljena

Belgrad, 6. jul. Notranji minister je na prošnjo gg. dr. Vojislava Janjića, min. v pr., dr. Dragoslava Smiljanica, zdravnika, inž. Miljutina Radokovića, dr. Vojislava Živkovića, zdravnika in inž. dr. Veljka Nikolića izdal dovoljenje za ustanovitev nove politične stranke pod imenom »Radikalna socialna stranka«.

Osebnostne vesti

Belgrad, 6. jul. Po ukazu Nj. Vel. kralja je odklikan z redom Belega orla 5. stopnje g. Gejza Brihta, tehnični inšpektor banske uprave savske banovine v Zagrebu v pokloju.

Belgrad, 6. jul. Po ukazu Nj. Vel. kralja je premeščen pri direkciji državnih železnic v Ljubljani za kontrolorja postaje Maribor gl. kol. František T. Lovrene, kontrolor in postajnačelnik v Poljčanah.

Odpovedan izletniški vlak

V nedeljo, dne 9. julija t. l. ne bo vozil izletniški vlak Ljubljana—Karlovce, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.19 in prihaja v Karlovce ob 10.26, in v obratni smeri iz Karlovca ob 16.53 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 22.16.

Drobne vesti

Hamburg, 6. jul. AA. Paroplovna družba Hamburg—Amerika-Linie je sklenila, da pobija brezposelnost, preurediti štiri parnike Ballinove kategorije tako, da bodo porabili manj sirovega olja.

Berlin, 6. jul. AA. Princ Siks Burbonski, bra/bivše cesarice Zite, je prisel iz Bukareste v Berlin.

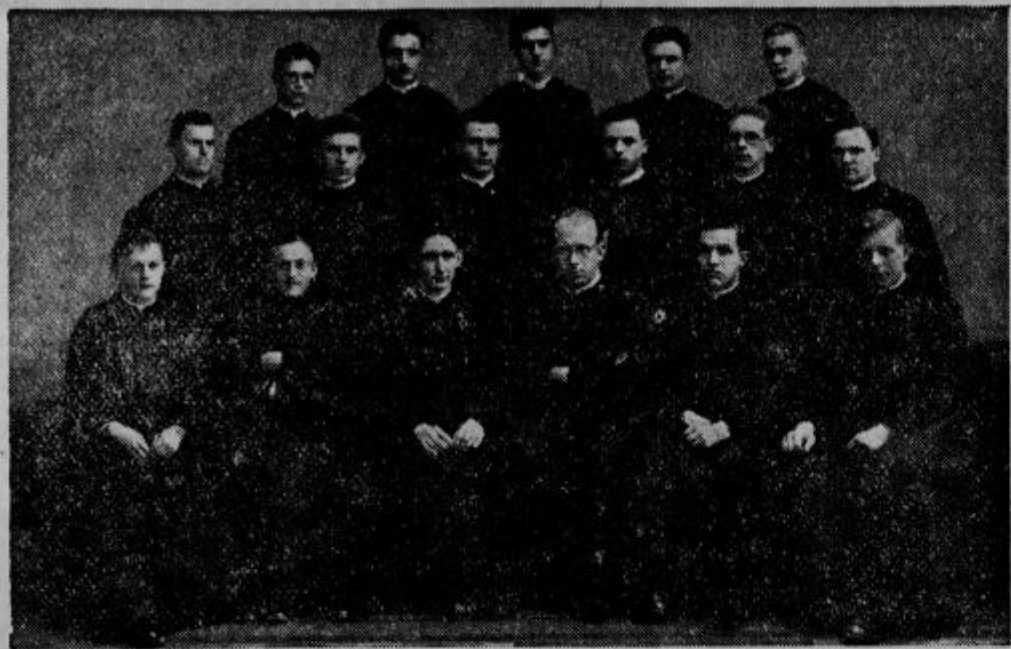
Kairo, 6. julija. AA. V Heluanu se je podrla hiša. Osem žensk je ubilo, 6 jih pa ranilo.

Pariz, 6. julija. AA. Iz Berlina poročajo: V Bautznu na Sachsonskem je pri umetnem ognju razneslo železen možnar, težak 120 kg. Ubilo je neko dekle in dva fanta, šest gledalcev pa ranilo.

Berlin, 6. julija. AA. Berlinsko sodišče je obsodilo na smrt štiri razbojnike, ki so napadli uslužbenca avtobusnega podjetja, ki so vozili izkumšek dneva, ter enega izmed njih ubili.

Naročajte »Slovenca«!

Novomašniki ljubljanske škofije

V nedeljo, 2. julija so bili posvečeni naslednji gg. novomašniki (glej sliko) 1 vrsta, ki sedi od leve na desno: Blaj Franc, (nova maša v Domžalah 9. julija, govori dr. I. Ahčin, glavni urednik »Slovenec«), Jokič Orlak (nova maša 16. julija v Gladbecku, Nemčija), Joža Kunstelj (n. m. na Boh. Beli 9. julija, govori kaplan Miha Burja), Rudolf Mečilošek (n. m. v Zagorju 9. julija, govori prošt Čerin iz Novega mesta), Novak Franc (n. m. v Moravčah 9. julija, govori žpk. Osolnik), Anton Duhovnik (n. m. v Preski 9. julija, govori žpk. Fr. S. Finžgar); 2 vrsta, ki stoji: Zic Petar (senjska škofija, n. m. v Aleksandrovem 9. julija), Prešeren Jožef (n. m. v Smihelu pri Novem mestu 16. julija, govori p. Krizostom Se-

kovanič O. F. M.), Stular Filip (n. m. v Podbrezjah 9. julija, govori prof. Jakob Solar), Jamnik Jože (n. m. v Mirni peči 9. julija, govori kaplan Smolič Jože), Jeglič Franc (n. m. v Podbrezjah 16. julija, govori dr. Valjavec J.), Hrovat Ivan (n. m. v Žužemberku 9. julija, govori kaplan St. Šbrbe); 3 (zadnja) vrsta: Fink Ivan (n. m. v Smihelu pri Novem mestu 9. julija, govori vseuč. prof. dr. J. Turk), Kunstelj Ignacij (n. m. na Vrhniki 16. julija, govori prevz. g. škof dr. G. Rožman), Spicarič Anton (senjska škofija), Defar Milan (krška škofija, n. m. v Višnji gori 23. julija, govori vseuč. prof. dr. J. Ujčič), Nikšič Ivan (senjska škofija, n. m. v Zagrebu, dne 16. julija.

Konferenca jugosl. katehetov v Zagrebu

3. dan

Zagreb, 5. julija.

Ker ima čtivo v življenju in v vzgoji mladine tako vplivno moč, je bilo zelo modro, da je pripravil odbor uvrstiti med vprašanja, ki so se obravnavala na kongresu, tudi razpravo o »profani beletristiki v razmerju do verskega poučevanja«. (Ref. prof. dr. Gunčević, Varaždin). Mladina se bavi s profanim slovom, ki je deloma obvezno v šoli, deloma pa dobi razno berivo v roke iz knjižnic ali potom nakupa ali na posodo. Kdo ne ve, kako pogubno in razdiralno moč ima knjiga, ki npravo ne ustreza zdravim vzgojnim načelom, ali pa je v opreki z razodeto božjo resnico in z nauki svete Cerkve.

Referent je našteval dolžnosti, ki jih ima katehet v tem važnem vprašanju. Ni dosti, da svari, uči, da kaže nevarnosti, tudi sam se mora poučiti o raznih delih, ki utegnejo priti mladini v roke. Za to, da vsebuje šolska knjižnica neoporečno čtivo, mora pa s katehetom vred skrbeti vs učiteljski zbor. Dobro je, če se mladini dopove, naj vselej vpraša, kadar ne ve, bili kazalo to ali ono knjigo čitati. Medsebojno zaupanje je za vzgojo velike važnosti. Pa tudi zidati je treba: opozarjati na priporočljive knjige. Seznan takih mladinskih knjig bi naredil veliko dobrega in zelo olajšal odgovorno delo.

Dokaj zanimivo in v versko-nravnvo vzgojo globoko posegajoče je bilo predavanje o verskih organizacijah, posebno o Marijinih kongregacijah med mladino. (Govornik prof. dr. Dragotin Hren.) Svet se danes loči v dva tabora, pa vleče tudi mlade ljudi za seboj. V tabor Kristusov jih vabi in v njem obdrži za trajno najbolj Mar. kongregacija. Dopove naj se torej dišatstvu, da obveznost, ki jo sprejme v kongregaciji, prav za prav ni dosti večja, kakor jo ima vsak katoličan, ki hoče pošteno živeti. Euharistična sekcija naj mladega dijakla dovode do euharističnega življenja, pa bo rešen. V srednjih šolah naj ima kongregacija tudi cirilometodijsko sekcijo. — Predavatelj je mnenja, da je najbolj primerno, da je katehet sam obenem tudi voditelj kongregacije.

Sporedno s tem predavanjem je katehet Frano Babič dobro in premišljeno ocenil sporne in prosvetne mladinske organizacije. Jasne pojme moramo imeti tudi o tem modernem gibanju med mladci, da ga katehet ne bo brez potrebe zavračal. Sport in podobne telesne vežbe, ki se jih mlad človek poslužuje v pravi meri, o pravem času in v zdravem okolju, da si utrdi zdravje in telesne moči, bo vsakdo odobral. »Abusus« pretiravanja je opasno. Mladino je treba utrditi telesno, a duševno še bolj. Sport in telesno kulturo je treba spraviti v pravi tok, da bo mladini na korist. Fanatizem in strastnost je pa nevarna. Posledice so: sirovost, preziranje Gospodovih dni, onečaščenje nedelje, prevzetnost, nevarno pohajanje z drugim spolom po hribih, v noči, nedostojnost pri kopanju itd.

Velik in junaški je le-ta, ki zmagaja samega in se znazatajevati. »Solus animae suprema lex esto!« — Nadvse bodi skrb za dušo! — To je klic škofov, zbranih v Fuldi leta 1931.

Katehet naj vcepi mladini pojme o poduhovljenem sportu — tudi v katehezi. Sport je treba krotiti, oplemenititi!

Zadnji referat, ki je bil poverjen predsedniku, prof. dr. J. Oberškemu, je dal navzočim priložnost, da so obrazložili razne težnje predvsem glede nepopolnjenih katehetskimi mest. Več je bilo razredov na srednjih šolah, ki so bili docela brez vsakega cerkvenega pouka. Nekaterim katehetom se je zanimala pravica do napredovanja, češ, da niso v staležu uradnikov navedeni. Dr. Oberški je prečital primerne resolucije glede nameščenja, premeščanja veroučiteljev, glede izpitov za katehete.

Resolucije se izročile natoletu škofovskih konferenc. Zadnja resolucija, ki je bila oduseljena sprejeta, se glasi: Katehetje etoje kot čvrsta in edinstvena falanga v trajni zvestobi in v ljubezni vdani svojemu episkopatu ter vrhovni glavi Cerkve — svetemu očetu.

Ob sklepu konferencie je prišel v dvorano tudi bivši katehet Pavlič, ki je pozdravil zbor imenom jugoslovanske narodne stranke ter pristavil, naj se gg. katehetje, kadarkoli potrebujejo v svojih zadevah kakšne pomoči, kar nanj obrnejo, pa bo posređoval pri ministrih v Beogradu. — Hrvatski gospodje so takoj reagirali s pripombo: Na naših konferencah ni politike — in intervencij ne potrebujemo. Naj se dela po zakonu.

K jubilejnim slavnostim v Ljubljano

Dne 29. in 30. julija se bodo v Ljubljani zbrale velike množice katoliških Slovencev poleg mnogih cerkvenih dostojanstvenikov. Na 1900 letno proslavo našega odrešenja, ko bo ob tej priliki naš slovenski cerkveni knez in nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič pel svojo biserno sv. mašo na ljubljanskem Stadionu, bo prihitel tudi hrvatski metropolit in zagrebški nadškof dr. Ante Bauer.

Po vseh slovenskih farah že marljivo delujejo pripravljalni odbori, da bo na teh slovesnostih zastopana vsaka slovenska župnija, vsaka občina. Da bodo slavnosti dobile še večji zunanji sijaj, primeren notranjemu veličanstvu jubileja, bodo poskrbele sli-kovite narodne noše iz vseh slovenskih krajev. Narodne noše bodo korakale na Stadion v okrilju svojih dekanij.

V Stadionu bo nekaj veličastnega petje, katero organizira PZ. Doslej je priglasenih že 2000 pevcev.

Glavni pripravljalni odbor je poskrbel, da bo vsak udeleženeц dobil posebno legitimacijo in tličen znak, delo arh. Pengova, s katerim bo imel vstop na vse prireditve in pravico do polovične vožnje na železnici, katera je zaprosena. Posebni vlaki namreč niso mogoči po vseh progah. Ti bodo vozili od Maribora, Metlike in Bohinja, in sicer z 2/3 popustom. Organizira pa jih »Putnik«. Za vse druge proge je zaprosena polovična vožnja.

Iz krajev ljubljanske okolice ter bližnjih krajev Dolenjske in Gorenjske pa se pripravljajo udeleženci, da se bodo pripeljali na voze in avtobusih. Kajpada jih bo na stotine, ki se bodo pripeljali s kolesi.

Ti slavnostni dnevi, ki bodo imeli vseskozi versko-cerkveni značaj, bodo tedaj zbrali v Ljubljani deset tisoč vernih katoliških Slovencev.

20 letnica prve slovenske mature

se je praznovala v zavodu sv. Stanislava na dan sv. Cirila in Metoda 5. t. m. K proslavi, katere se je udeležilo 18 bivših maturantov, je dal izreden sijaj prevzvišeni nadškof dr. A. B. Jeglič s svojo udeležbo. Na predvečer mu je zbor organistov (80 pevcev) napravil s krasno podoknico izredno iznadenje. Pravtako je isti zbor prepeval pri službi božji, katero je daroval prevzvišeni gosp. nadškof ob 10 dopoldne v zavodski kapeli ob številni asistenci domače duhovščine. Kaj hitro je mineval pogovor med bivšimi gojenci, med predstojniki in med nadškofom. Prevzvišeni se je zanimal za slehernega bivšega maturanta, ki sedaj kot zreli možje delujejo v tem ali onem poklicu. Izmed 30 maturantov so umrli le trije. Trije živijo v zasedenem ozemlju in se niso mogli udeležiti slovesnosti osebno, temveč so poslali pismene pozdrave, kateri so se prečitali med obedom. Pre-

vzvišene ga je pozdravil v imenu zavoda msgr. ravnatelj Koritnik, v imenu bivših maturantov dr. Ciril Potočnik. Ginjen se je visoki vladika spominjal dela za zavod in obilo božjega blagoslova, katerega mu je Bog dodelil ravno s tem najlepšim spominom, ki ga je postavil slovenskemu narodu. Visoki vladika je kljub svojim letom živahen, svež, spominja se še skoro slehernega gojenca. Ravnatelj J. Barle se je v imenu maturantov spomnil svojih profesorjev in prefektov. Vrli gosp. svetnik Markež kot ekonom je lepo dekoriral veliko obednico z zelenjem, v sredini pa z veliko sliko nadškofa dr. A. B. Jegliča, ki je delo pokojnega profesorja risanja Porenta. Za izredno prijazen sprejem in gostoljubnost se mu bivši maturanti tem potom iskreno zahvaljujejo. Med maturanti je bil tudi njihov razrednik svetnik dr. Knific, dalje profesorji in prefekti. Ni čuda, da je v tako prijazen družbi kaj hitro minul popoldne. Tudi 25 letnica prve slovenske mature se bo praznovala zopet v zavodu sv. Stanislava. Brzojavno je pozdravil maturante bivši ravnatelj zavoda sedanji škof dr. Gnidovec.

Cerkvena tatica v pasti

Ribnica, 5. julija.

Ze dalje časa se je v Ribnici opažalo, da s cerkvenimi nabiralniki ni vse v redu. Enkrat je bilo pri kipu Male Terezike vlomljeno, dvakrat pa pri drugi kameniti puščici odlomljena ključavnica. Puščice pri Materi božji in pri sv. Antonu so bile v redu zaklenjene, vendar z malo vsebino. Izginjal je tudi zaznamovan denar, tako da o tatvini ni bilo nikakega dvoma. Nikoli pa ni bil pobran ves denar, ampak je bilo vedno nekaj puščene ga, da bi se tatvina ne mogla tako lahko opaziti. Kljub skrbni pažnji vendar ni bilo mogoče zalotiti tatu. V petek, 30. junija pa je bil ukraden pri obhajalni mizi prt. Tedaj pa so začeli združena stražiti, tako da so se skriti stražniki vrstili uro za uro, ker se je tatvina vršila vedno le po dnevi. Družba stražnikov in stražnic se je zavzela, da ji mora priti tat v roke. V torek, 4. t. m. je stražil akademik Matej Mohorič, brat tukajšnje organizacije. Komaj straži četrt ure — stražniki so se menjavali vsako uro — že pride v cerkev gosposko oblečena ženska. Najprej spusti v puščico Matero božjo dar, potem pa se skrbno ozre po cerkvi. Nikogar! Brž k sv. Antonu, odpre puščico in pobere. Stražnik s kora vidi. Po tišem doli. Ženska še pobožno moli pred svetim Antonom, čigar puščice je v tem že zaklenila in tudi topot pustila v nji nekaj drobiža. V hipu jo pograbi stražnikova roka. Hajdi v župnišče! Tam

prizna, da je ukradla 32 Din, izroči denar in ključ. Nekaj drobiža ji je odletelo iz rok, ko jo je prišla krepka stražnikova roka, 13 Din in en ključ je spotoma vrgla v travo, pa se je drugi dan našlo. Ne pomaga nič. Orožnik jo odvode na postajo. V aktovki ima še 10 ključev, torej skupaj 12 ključev različne vrste, iz žice napravljen vitrih, limanico za pobiranje novcev, iz bele kontenine narejen možnjček, ki ga je spuščala v puščice in z njim vlekla novce ven. Zraven seveda tudi rožni venec, na katerega je v cerkvi pogosto molila. Ljudje so jo večkrat videli, da je hodila po trgu ali pa v cerkvi molila, zato nihče ni slutil, da je drzna tatica. Doslej je priznala, da je kradla v župnijski cerkvi šestkrat. Ker je imela za Ribnico odbrana v žepu dva ključa, s katerima je odklepala tri puščice, je gotovo, da je ostalih 10 rabila drugod. Preiskava bo gotovo dognala še druga dejanja zvite ptičke. Pravi, da je Ravnihar Ivana, šivilja iz Ljubljane, Verovškova ul. 66, stara 41 let, doma iz Suhe pri Škofji Loki. Preden so jo odvedli v zapor, je še lepo prosila, naj to ne pride v »cajtenec«. Videti je, da je kradla po cerkvah kar obrotoma, dolder kljub svoji zvitosti ni padla v past. Pravi, da je bila iz Ribnice namenjena v Dolenjo vas, da obišče svojega sorodnika Gabrieliča. Ker tam ni nikakega Gabrieliča, je bržkone kanila obiskati cerkev svetega Roka, pa jo je prežgodaj zalotila pravična roka.

Se ni konec kamniške pravde

Ljubljana, 6. julija.

Današnja, že četrta glavna razprava o kamniški krvavi svatbi še ni bila končana pred kazenskim sodnikom g. Koršičem. Bila je danes zelo napeta in zanimiva. O dve leti trajajočem procesu proti 6 obtožencem zaradi tepeža, med katerim je bil smrtnevarno poškodovan mesar Peter Pernel, smo vspešno se je obširno poročali.

Težišče vse razprave se je vrtilo okoli vprašanja, s kakšnim predmetom je bil pokojni Pernel udarjen v desno senco. Nastali ste dve verziji. Po eni je bil glavni obdolženec mesarski pomočnik Matevž Pogačar, ki naj bi bil vrgel proti Pernelu debel, robat kamen, pobran na cesti. Pogačar je res priznal, da je ta kamen vrgel proti skupini, ki je obdelavala Pernela. Druga verzija pa trdi, da je Pernela udaril z robom 11 kg težke klopi 67 letni posestnik Janez Uršič, po dom. Tinač, doma iz Gor. Stranj.

Glavna, Pogačarja obremenjujoča priča, Škofic je danes trdil, da je bil Pernel zadet od kamna v desno senco. Priča Marija Zupan, ki je gledala tepež skozi okno svojega stanovanja, je povedala, da je videla, kako je nekdo stekel na cesto, pobral kamen, stekel nazaj in ga vrgel proti Pernelu, ki je omahnil. Pokojni Pernel, ki je bil po tepežu 13. avgusta 1931 prepeljan v ljubljansko bolnišnico, je vedno trdil: »Stari Tinač me je s klopjo! To je povedal tudi sam. inspektorju dr. Juliju Polcu, ki mu je po tepežu nudil prvo zdravniško pomoč.

Obramba je veliko važnost polagala na izpovedbo dr. Julija Polca in primarija dr. Blumauerja. Dr. Polc kot priča zaslišan je kratko izpovedal: »Rana na desnem sencu je bila 6 cm dolga. Izključujem, da bi bila poškodba od kamna. Rano je povzročila klop, ne kamen.«

Primarij dr. Blumauer je podal daljši, prav zanimiv ekspezo o posledicah raznih udarcev. Rana je bila storjena z ostrim, robatim predmetom in direktno. Izključil je prav tako, da bi rana izvirala od kamna, zlasti od omega, ki mu je bil predložen kot corpus delicti.

Državni tožilec dr. Fellacher je poudarjal, da je prav dr. Blumauer s svojim izvidom prinesel več luči v zagonetni tepež. Matevž Pogačar je s tem rešen od obtožbe zaradi uboja, toda udeležil se je tepeža. Verjetno je, da je Tinač Pernela udaril in povzročil njegovo smrt, ne more pa to trditi s 100% sigurnostjo, zato obtožuje vse udeležence le prestopka tepeža. Branilci dr. Treo, dr. Trampuž in dr. Fetič so zavzemali svoje povojno ali nepovojno stališče napram izvidu dr. Blumauerja.

Sodnik dr. Koršič je po 4 ure trajajoči razpravi razglasil, da bo sodbo objavil prihodnji četrtek ob 11 dopoldne. Za razpravo je vladalo veliko zanimanje ter je bilo več interesiranih Kamničanov navzočih.

lenje direkcije; Sepin Ivan, progov. sekcija, Ljubljana gl. prog. Potočnik Stanislav, gradbeno odeljenje direkcije. Iz kemično-gospedarsko-rudarske stroke: uradnik VIII. polož. skupine: ing. Kuljš Vinko, strojno odeljenje direkcije

Angl. brodogve v Splitu

Split, 5. julija.

Danes jutraj je v našo luko priplula angleška admiralska ladja »Queen Elisabeth«. Kakor hitro se je ladja približala Splitu, je oddala 21 topovskih strelav v pozdrav. Pozdrav je vrnila naša baterija na Sustjepanu z enakim številom strelav. Takoj nato je odšel na angleško ladjo poročnik fregate Stipetić, nato pa poveljnik zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik, da obišče angleškega poveljnika. Kmalu nato je vrnil obisk na vodni ladji »Zmaj« angleški admiral sir William Fisher, poveljnik angleškega sredozemskega brodogve. Ob 11 je angleški admiral službeno obiskal bana. Pri banu so se ob tem času zbrali mestni župan inž. Kargotić, poveljnik jadranske divizije general Radenković, zastopnik poveljnika mesta podpolkovnik Petrović, podban Zdravkovič in ravnatelj ravnateljstva morskoga prometa Stipanović. Pred bansko palačo je angleškemu admiralu izkazala vojaško čast četa vojakov, godba pa je zaigrala angleško himno. Admiral se je mudil na banovini četrt ure. Pozdravil ga je v imenu kraljevske vlade in banovine ban dr. Jablanović, želel Angležem prijetno bivanje v naših krajih. Admiral Fisher je v svojem odgovoru omenil, da je prvič na naši obali, da pa je od drugih admiralov slišal o lepoti naših krajev, zato upa, da se bodo tudi njegovi častniki dobro počutili v naši sredi. Angleški častniki bodo prirejali izlete v notranjost, posebno na Plitvička jezera, o katerih je admiral slišal, da so krasna. Ob 12 so ban in ostali odličniki vrnili admiralu obisk. Sprejela jih je častna četa, godba je pa zaigrala našo himno. Ko je ban odhajal, je bilo njemu v čast oddanih 17 topovskih strelav. S tem je bila končana službena ceremonija.

»Queen Elisabeth« ostane v Splitu do 17. julija. Na ladji je 100 častnikov in 1234 moč posadke. Jutri bo priplula v našo luko jahta poveljnika angleškega sredozemskega brodogve »Brion«, dne 27. štiri križarke in 9 rušilcev torpedov, 28. t. m. pa pride bolniška ladja in pomožna ladja.

Kranj

Zaključni izpiti na drž. tekstilni šoli. — V prvem letniku drž. tekstilne šole v Kranju, ki je šel 26 učencev, so izdelali odlično 4 učenci, prav prav dobro 6, dobro pa 8 učencev. Popravljalni izpit ima 7 učencev, 1 ni izdelal, izstopila sta med letom dva, eden je pa bil izključen za dobo enega leta. V drugem letniku je bilo 13 učencev in so razred vsi izdelali. Pismeni završni izpit so delali 16. in 17. junija, ustnena pa 19., 20. in 21. junija. Završni izpit sta napravila Orešič Viktor in Prebil Bruno z odličnim uspehom; Kompare Franc, Marenče Stanko, Mertelj Emil, Rutar Edvin, Tadel Anton in Vogler Leon s prav dobrim uspehom; Berlić Jože, Dacar Peter, Mikič Kamilo, Oepek Janez in Vrež Jožica z dobrim uspehom. — Za izpolnitev izobrazbe tekstilnih delavcev v njih stroki, za pripravnike, ki nameravajo postati redni učenci tekstilne šole, in tudi za druge interese prireja šola večerne tečaje s prav obširnimi programom učne snovi. Ti večerni tečaji so zelo dobro obiskani (letos 42 obiskovalcev). Praktičnega tečaja iz ročnega in mehaničnega tkalstva se je letos udeleževalo 24 brezposelnih delavcev in delavk. Ta tečaj ima namen olajšati jim vstop v tekstilna podjetja.

Ljubljanske vesti:

Slabo leto za kopalce

Pred desetimi leti je bilo slično hladno in deževno vreme kakor letos. Takrat je bila izredno slaba kopalna sezona in prav tako je letos. Komaj dobra 2 dni so uživali kopalci na prostem vse do rože svežega in čistega zraka ter se hladili v valovih Sava in Ljubljanice, odnosno po drugih prostih kopalščih. Včerajšnje hladno vreme pa je naval na prosta kopalšča zelo omejeval. Sava je letos izredno mrzla. Trenirani kopalci, ki so se vso zimo kopali na prostem, sami pripovedujejo, da je sedaj Sava nevarnejša za zdravje kot ob najhujšem zimskem mrazu. Sava je tako mrzla, da ni mogoče v njej vzdržati več kot le par minut. Zimski čas je bil ugodnejši, prav tako tudi prvi pomladanski dnevi za trenirane kopalce. Včeraj je bilo nenavadno hladno in deloma oblačno vreme. Jutranja temperatura je znašala +16 C.

Sportna senzacija današnjega dne

Nocoj se bo na igrišču »Ilirije« odločilo, kdo bo zmagal: častniki ali častnikarji. Vemo, da že vsa Ljubljana težko pričakuje tako velikega sportnega dogodka, kakor bo ta nogometna tekma med dvema takimi nasprotnikoma. Sportniki sicer začetni strme nad drznostjo, da se upajo taki zeleni lotiti tako odličnega sporta, kakor je nogomet. Vendar smo lahko prepričani, da bo po končani tekmi vsa Ljubljana navdušeno priznala iz-

Sodnik današnje senzacionalne nogometne tekme

redne sportne zmožnosti naših častnikov, kakor tudi nas, ki smo bolj navajeni piti tinto, kakor preganljati žogo.

Težko je napraviti količnik verjetno prognozo o rezultatu tekme, ki obeta že radi moštev sama presenečenja. Častniki, ki so zbrani iz 40. p. p. in brdskega artiljerijskega polka, tvorijo odlično sportno moštvo in prepričani smo, da bodo ljubljanski sportniki ob koncu tekme skrušeni priznali: »Od teh se pa lahko precej naučimo.« Team častnikov bo nastopil v posebnem dresu in sledeči postavi: Vukša, Gane, Aljaska, Gandhi F., Gandhi Z., Gandhi T., Dikan, Catril, Panta, Senjan, Vampir. Vemo, da nas častnikarjev, izvenših sportnih referentov, sportna publika ne ceni bogznanako. Ljubljanci pač mislijo, da mi, ki sujemo pero in lovimo ljubljanske muhe in čenče,

opoldanska pa komaj + 20 C. Barometer je sicer kazal 763 m/m, toda je zelo nezanesljiv.

Nestavno vreme sili poljedelce, da hite z vsemi močmi pospravljati pokošeno mrvo. Večinoma so travniki že pokošeni, toda so velike težave s košnjo, kajti delovne moči je treba plačati, a kmetu primanjkuje likvidnih sredstev. Vsi domači so organizirani za košnjo, celo mlekarice jutraj kar hite z raznašanjem mleka, da potem čimprej gredo na travnike k sušenju mrve. V sredo popoldne so po nekod vladali prav močni severovzhodni vetrovi. Silen veter je vel od Golovca po Barju proti Krimu, ki je vedno strašil s svojo črno kapo, da se bliža nevihta. K sreči so prav ti vetrovi nevihte pregnali. Po nekaterih krajih na Dolenjskem in Notranjskem pa že pritiska hujša vročina in je opaziti pomanjkanje vode, zlasti na gornjem Krasu, kjer že 10 dni ni bilo večjih padavin.

ne znamo drugega, kakor opravljati. Resnica pač v oči bode in če kažemo Ljubljancem ogledalo, ni naša krivda, če je slika včasih nelepa. Zato nas pa boli, če nam radi lastnih napak ne dovolijo, da bi bili tudi dobri sportniki. Javnost bo nocoj priznala tudi nas, ne le na papirju, ampak tudi na nogometnem igrišču. Stejte nas v postavi in prepičali se boste, da nismo kar tako: Prunk, Gaber, Strah, Zager, Frank, Frič, Culafič, Škodlar, Kočevar, Zobec, Debevec, Pevalak. Rezerva: Hafner, Omladič in Justin.

Posebno pa smo ponosni na našega sodnika. Celo častnikarji nesportniki vemo, kako malokdaj je sportna publika zadovoljna s sodnikom. Svečano vam obljubljamo, da boste stremeli nad odličnim sodnikom, ki bo sodil naše uspehe. Glavni tajnik Združenja industrijcev g. inž. Milan Suklje bo naš sodnik. Njegova slava bo šla čez naše meje in verjetno je, da ga nam bo kaj hitro vzelo inozemstvo, ko bo zvedelo, s kakšno pravico in strogojstvom bo nastopal v tem viliarnem boju.

Naši častniki in častnikarji pa so zabili s to tekmo še poseben gol. Medtem, ko se bo Ljubljana v petek ob 9 zabavala in smejala na igrišču »Ilirije«, bo s svojim smehom in veseljem storila tudi odlično dobro delo. Trbovlje, ki so danes največja rana v našem narodu, imajo v svojih revirjih nedolžne žrtve otročiče. Tem otročičem, njihovem telesnemu in duševnemu oddihu je namenjen ves čist dohodek te tekme. Udeležba na tekmi ne bo le mera za zanimanje, ki ga ima Ljubljana za sport, ampak bo tudi mera srčne kulture in usmiljenja do bednih in jokajočih otrok v stradalih rudniških revirjih. Če ne bodo gledalci ali pa vsaj nekateri izmed njih razumeli naše tekme, tedaj bodo brez dvoma razumeli njen namen. In to zadošča. Vstopnice za tekmo častnikov in častnikarjev se dobe zvečer ob pol 7 v predprodaji v kavarni »Evropie«, v trafiki Sever v Selenburgovi ulici in v Narodni knjigarni, Stritarjeva ulica, od 8 zvečer dalje pa na igrišču »Ilirije«. Cena vstopnic je: stojišča za dijake (proti legitimaciji) in vojaške 5 Din, navadna stojišča 10 Din, sedeži na tribuni 20 Din, ložni sedeži 30 Din. Začetek ob 9 na igrišču »Ilirije«.

Da pa Ljubljana ne bo mislila, da smo med treningom za tekmo že popolnoma zatrti svoje častnikarske zmožnosti, pa svečano obljubljamo, da bomo pohiteli v svojem poklicnem delu tako, da bo strokovno pisano poročilo o tekmi izšlo že danes popoldne. Kdor ne verjame, naj se prepiča!

Velika izbira damskih bluz, od priprostitih do najfinjših, svilenih, modna in sportna krila pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Specialno izbiro modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Metlika

Prijateljstvo staroslovenske liturgije. Majhna je cerkva sv. bratov Cirila in Metoda. 10 minut ven iz Metlike stoji, kot da sta se sveta brata umaknila vsakdanjemu trušču, da tako v tiholetu prosita za edinstvo Cerkve Kristusove. Majhna je ta cerkva, a je lepa na zunaj in znotraj. Prav prava cerkev vzhodnega obreda, z vsemi značilnimi lastnostmi. Je to podružnica grškokatoliške župnije v Kaštu. Tej župniji je namreč podrejena, kar je grškokatoliška v metliški fari. To nedeljo, Cirilovo nedeljo je pri tej cerkvi žegnanje, katerega bo opravil slovenski javnosti dobro znani dr. Janko Šimrak. Napoveduje se tudi, da pride za to priliko z njim tudi izbran pevski zbor. Kdor bi se torej želel seznaniti z našo po vzhodnem obredu, ima ta dan lepo priliko. Začetek je ob 10.

Zalosten pogreb. Saj pogreb je žalosten vsak, kakor je žalostno vsako slovo. Pa je še bolj žalosten pogreb tistega, ki se je poslovil s tega sveta tako naglo in tako nepričakovano, kakor se je to zgodilo z 20 letnim Julijem Bajnikom iz Drašče št. 24. Mrliški list pravi, da je končal s samomurorom. Zdravnik je pristavil, da se je to zgodilo v duševni zmedenosti. Zvonovi pa so molčali. Ljudje pa so bili nejevoljni, češ, da je zaslužil vseno, da bi se mu zvonilo. Pa kaj se hoče, če je pa predpis tak. Tragedija se je odigrala v nedeljo zvečer, malo pozneje, kot se je očel Juraj Bajnik vrnil s večernim vlakom od nove maše nekakove iz Novega mesta. Mlado življenje je končal strel iz puške. O okolnostih smrti se po okolici marsikaj ugičuje. Za zadevo se zanima seveda tudi oblast. Pokojni je bil za dom priden fant, posebno materi je rad pomagal, ker je ženskih rok manjkalo pri hiši. Le eno je velikega obžalovanja vredno iz njegove preteklosti, da ni znal ločiti med elabo in dobro družbo. Ko bi on kdaj razmislil o tem, kam slaba družba vodi, gotovo se usodni večer niti kdaj drugič to ne bi zgodilo. Življenje je šola, strašna šola, ki s krutimi zgledi uči prave modrosti tistega, ki se iz življenja učiti hoče. »Slovenski Narode« pa ima, kot vse stare babe, to lastnost, da vse čenče pobere in je to pot prav grdo nasledel s tem, da je povedal javno, kar so drugi komaj šepetali upali.

FOTOAPARATE

svetlovnih torč Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Wella, Certo t.t.d. t.t.d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE Ljubljana, Miklošičeva cesta 5

Mariborske vesti:

Zastoj na nepremičninskem trgu

V primeri z lanskim letom je opaziti v trgovini z nepremičninami v prvi polovici letošnjega leta velik zastoj. Skupno je bilo 65 izprememb, od tega pa največ kupčij s parcelami za stavbo manjših eno- ali dvostanovanjskih poslopij. Največja vsota je 600.000 Din, ki je bila plačana za parcelo in poslopja v Grajski ulici. Sledi pa potem poslopje in parcela v Koroški cesti 3 za 450 tisoč Din. Vse ostale izpremembe izkazujejo manjše vsote, v veliki večini od 50.000 do 100.000 Din. Zastoj je nastal v glavnem radi pomanjkanja go-

tovine. Kupčija s hranilnimi knjižicami, ki je še lansko jesen in zimo zelo cvetela, se za prodajalce ni obnesla in tako je dobili sedaj hiše in posestva samo proti gotovini. Znatno število omenjenih kupčij je bilo izvršenih na javnih dražbah. Mnogo živahnjeja je trgovina z nepremičninami v mariborski okolici. Opaža se zopet žalostno dejstvo, da so pričela prehajati kmečka posestva, osobito vinogradna, v meščanske roke. In to zopet večinoma na dražbah, da nima prodajalec od izgube posestva ničesar.

25 letnico zakona slavita prihodno sredo, 12. julija, g. Stegnar Josip, nadupravitelj tukajšnje splošne bolnišnice, in njegova gospa soproga Marijana, rojena Stern. Uglednima zakoncem ob tem lepem jubileju prisrčno čestitamo, želeč jima, da dočakata še zlat jubilej v neskaljeni zakonski sreči in harmoniji.

Zaključek šolskega leta na tukajšnji gozdarski šoli bo s koncem julija in sicer na obeh oddelkih: enoletnem in dvoletnem. Zaključni izpiti bodo 27., 28. in 29. julija.

Proračun potrjen, takse pa še ne. Velike težave imajo letos na občini s proračunom. Finančno ministristvo zavrača s končno potrditvijo, kakor še nikoli dosedaj. Proračun je sicer potrjen, ne pa še takse, ki znašajo nekaj milijonov v celokupnem proračunskem donosu. Sreča je še ta, da ni bilo letos v taksah nobenih izprememb, da se lahko pobirajo naprej brez predhodne odobritve.

Koncert čeških pevcev. Jutri v soboto zvečer bo v veliki kazinski dvorani koncert znamenitega češkega zbora »Sestnajstke« iz Olomuca, ki je žel na svoji turneji po Jugoslaviji največje uspehe. Mariborski koncert bo pod protektoratom mestne občine. Zbor vodi prof. Vybiral, ki je posebno znan kot prevajalec iz slovenske književnosti. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafiki Gnus v Gosposki ulici.

Zveza mladih inteligentov v Mariboru ima med počitnicami (julij, avgust, september) svoje redne poslovne ure vsak četrtek od 2 do 4 popoldne v običajnem prostoru (Sodna 9). Ob istem času posluje tudi borza dela za inteligentne poklice. Vse druge informacije se bodo objavile v časopisu, oziroma se dobe v lokalni zvezi.

Izobraževalno društvo na Košakih bo imelo v nedeljo ob štirih svoj mesečni sestanek s predavanjem.

Skrivnost sv. mašee na odru. Dramatski odsek magdalenske kongregacije pripravlja znamenit misterij slavnega španskega dramatika Calderona de la Barca: »Skrivnost sv. mašee«. Delo režira profesor Potokar. Vpizoritev bo 12. t. m. v Karlinovi dvorani v Koroški ulici.

Izprememba ni zadovoljila. Nova vozna proga avtobusa št. 1 v magdalenskem predmestju obstajna ni zadovoljila. Preveč je ovinkov in postaj. Poleg tega je Betnavska ul. pri svojem spoju z Jezersko ulico tako ozka, da mora tu neminovno priti do nesreče. Ljudem bi bolj ugajalo, če bi vozil avtobus z Glavnega trga od Frankopanske po Magdalenski do Delavske ter naprej po Radvanjski do kadetnice. Pravijo, da je radi novega načina vožnje padel tudi donos te proge.

Morilka smrt. V Malgačevi ulici 3 je umrl v cvetu 23 let zlatarski pomočnik g. Anton Plemeš. Blaga mladeniča položil je večnemu počitku jutri popoldne na pokopališču v Studenčih. Svetila mu večna luč, žalujočim naše sožalje!

Konec... V sredo zvečer so se po enomesečnem trajanju zaključile mednarodne rokoborbe profesionalov. Češki lev Mrna je potlačil na lopatice Francoza Catochoja, Madjar Bogner pa je porazil Poljaka Orszowskega. Prvo mesto je torej odnesel Mrna, drugo Francoz Catocho, tretje Madjar Bogner, ki je prireditev tudi aranžiral, četrto Po-

Gasilski jubilej v Loki pri Zid. mostu

Loka pri Zidanem mostu, 6. jul.

Stara zgodovinska naselbina Loka pri Zidanem mostu bo v nedeljo, dne 9. julija slavila 50 letnico ustanovitve gasilnega društva. Ob priliki teh spominjskih svečanosti bodo pohitili v ta prijazni kraj prijatelji gasilstva iz bližnje in daljne okolice, zlasti s Posavja. Zato naj ob tej priliki priobčimo nekaj zgodovinskih podatkov iz društvenega življenja.

Da so naši predniki že pred 50 leti mislili na ustanovitev tega dobredelnega društva, so bili vzrok pač pogosti požari, ki so v prejšnjem stoletju dvakrat upeli vso vas. V prvem odboru so bili: takratni poštar v Loki Franc Gamšek, takratni župan v Loki Anton Kajtna, ob. odbornik Anton Hrobath in Jakob Morine ter posestniki Ivan Milinar, Ivan Baumgartner in Ivan Braz. Med ustanovitvijo pa ima brez dvoma največji zaslug Franc Gamšek, ki se je z vso ljubeznijo vrgel na delo za napredek domačega kraja. Razen ustanovitve gasilnega društva l. 1883, je nekaj let kasneje izposloval izgraditev vodovoda, ki še sedaj oskrbuje vas z dobro pitno vodo. Tekom štirih let je omogočil zgraditev dveh bazenov, kamor se steka vedno toliko vode, da služi za prvo pomoč v slučaju požara, ker je potok precej oddaljen. Ustanovitelj Gamšek je načeloval društvu z izjemo treh let — načelniki: Iv. Milinar, Iv. Baumgartner, M. Igler — vse do svoje smrti l. 1909. Sledil mu je kot načelnik Martin Zupančič, mož mlajše generacije, zaveden narodnjak, ki jih je videl, da je tudi med gasilci treba narodne zavednosti in zavreči znake štajerskega nemstva. Pod njegovim načelstvom se je društvo ločilo od grškega Landesverbanda in pridružio žalski gasilski župi. Uvedel je tudi slovensko poveljevanje. Kasneje se je društvo pridružio rajhenburški, kmalu nato pa posavski župi s sedežem v Brežicah. Župni načelnik posavske gasilske župe je bil takrat upravitelj brežiške bolnišnice pok. g. Anton Haller, velik prijatelj in odličan podpornik našega društva. Naša dolžnost je, da se ga ob tej priliki spomnimo. Sedaj je društvo včlanjeno v trboveljski gasilski župi.

Martin Zupančič je odločil načelstvo leta 1921, sledil mu je pa g. Rudolf Jenčič. Z Jenčičem je za loške gasilce nastopila nova doba. Že od ustanovitve sem je našim gasilem delalo velike skrbi vprašanje doma. Prva leta je bilo gasilsko orodje shranjeno v graščinski remizi. V stremiljenju po lastni stali so si kmalu zgradili skromno shrambo, ki je stala komaj 93 gold. 80 krajcarjev, nudila je pa streho novi brigadni, ki so jo kupili leta 1885, za 800 gold. Ta skromni hram pa razvijajočemu se društvu ni mogel trajno zadostiti, zato si je novi načelnik R. Jenčič stavil za prvo nalogo zgraditi nov doštosten številni dom. Mož je prijel za delo z izredno marljivostjo. Vsk trnutek je izbral v prid nove stavbe, vztrajno je nabiral prispevke, ki jih je iskal celo pri rojakih v Ameriki, a ne brez uspeha. Ko je inž. Oskar Tausig društvu brezplačno odstopil stavbeni prostor, se je začelo z zidanjem, zaradi denarnih težkoč pa je bila stavba popolnoma končana šele pred letom. Dom ima razen shrambe za orodje tudi dvorano z

ljak Orszowsky, peto Romun Angelescu, šesto Nemec Schwarzbauer, sedmo črnec Tom Sayer, osmo Rus Girlov, deveto Jugoslovian Mileusič, deseto Čeh Jandera, enajsto Avstrijec Wagner.

Gramoz bodo licitirali. V ponedeljek 10. julija bo ponovna licitacija gramozna na tukajšnjem okrajnem cestnem odboru za naslednje ceste s področja odbora: Marenberg—Ribnica—Brezno, Maribor—Ruše—Selnica, Maribor—Vurberg—Ptuj, Zg. Sv. Kungota—Plač—drž. meja, za subvencionirane ceste Sp. Jakobski dol—Sv. Jakob, Makole—banovinska cesta ter kolodvorske dovodne ceste na koroški kolodvor v Maribor, na kolodvor v Pesnic in kolodvor v Rušah. Pričetek dražbe bo ob 10 dopoldne.

Kam? Že od 1. julija pogrešajo 21 letnega ličarja Otmarja Bezjaka, ki je odšel neznano kam ter se še ni povrnil. Bil je zaposlen na koroškem kolodvoru. Ker je večkrat govoril o nasilnem koncu življenja, je podan samomoura. — Pri odhodu od doma je bil oblečen v črno obleko, je srednje velikosti, suhega obraza in plavalas.

Med dopustom okraden. V Kežarjevi 8 je bila neka stranka osem dni odsotna. Med tem časom je obiskal prazno stanovanje neznan gost ter odnesel 8000 Din vredno brošo, 1000 Din vredno verzičko, obleko in čevlje. Za vlomilcem ni sledu.

Davki so ga zmešali. V dolnjelendavskih gorah se je obesil posestnik Marko Žizek in sicer v kleti svojega sosedu Bedernjaka. Našla ga je njegova osemletna hčerka, visečega na tanki žici in že mrtvega. Zaman so bili poskusi, da bi ga zopet obudili. Žizek je bil že dalje časa čisto zmešan ter si je pred tednom prerezal žile na obeh nogah, da si pušča kri »radi boljšega zdravja«. Opetovano je izrazil, da si bo končal življenje, ker mora plačati preveč davka.

Na Dravskem polju gori. Nekaj časa so prenehali požari na Dravskem polju, zadnje tedne pa so že zopet na dnevnem redu. V sredo je zopet gorelo in sicer v Brezulah pri Podovi. Pogorelo je stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestnika Bezjaka. Ogenj je uničil poleg opreme tudi vse zaloge sena in orodje ter je škoda zelo občutna. Nепrestani požari na Dravskem polju so še vedno zagonetka.

Prepovedane stvari v prikolici. V Št. Ilju so pri carinski reviziji iztaknili v prikolici zobotehnik L. Z. iz Vražđina 12 in pol kg srebrnega jedilnega orodja, potem pa še drugega carini polvrženega blaga v težini 2 kg. Vse blago se je zaplenilo, zadnjo besedo pa bo spregovoril kazenski oddelek ljubljanske finančne direkcije.

Steklina. Na tukajšnjem Zdravstvenem zavodu je letos izredno naraslo število oseb, ki jih zdravijo radi pasjega ugriza proti steklini. Največ ogriženih oseb prihaja iz mariborskega okraja desni breg, zlasti iz Dravskega polja, pa tudi iz Ptujkega polja. Lani je bilo cepljenih na zavodu 120 oseb, letos jih bo pa gotovo več. Vsak bolnik dobi šest injekcij. Še nikdo od cepljenih ni doslej obolel na steklini, pač pa sta znana dva slučaja smrti radi te strašne bolezni v mariborski okolici. Krivi pa sta bili dotični osebi sami, ker se nista zmenili za dobljeno poškodbo od pasjih zob ter nista prišli na cepljenje.

Fotoizlet v Bohinj!

Odhod vlaka iz Ljubljane gl. kol. . . . ob 6.55, prihod vlaka v Ljubljano ob 22.30.

Prijave se sprejema še do petka zvečer.

Informacije in prijave pri

JANKO POGAČNIK ★ LJUBLJANA Tyrševa cesta 20. Telefon 32-98.

Krščanska šola za stolno župnijo ima nocoj, v petek, ob osmih redno mesečno sejo v stolnem župnišču. Vsi odborniki vljudno vabljeni.

Maturantje II. državne gimnazije v Ljubljani, letnik 1913, bomo praznovali 20letnico mature v dneih 11. in 12. julija. Sestanek 11. julija ob 20 v hotelu »Union« (»Rožce«). — Sklicatelji.

Za krožni avtomobilski izlet »Krke« dne 16. t. m. vlada splošno zanimanje, zato opozarjamo vse zainteresirane in posebno one, ki so prejeli naš dopis s polonico, da se bomo mogli ozirati samo na prijave, ki nam dospo do 13. t. m. Večje skupine izletnikov, od 17—24 oseb dobe lahko lasten avtobus, želeči pa je, da se take skupine zaradi pravočasnega rezerviranja prikladih vozil prijavijo že pred tem terminom. Proga vodi čez Turjak, Ribnico, Kočevje, Žužemberk, Muljavo, Stično in Višnji gor. Poleg ogleda posameznih krajev je predviden obisk ene kočevskih jam, kovanje v Križi in kot zaključek veselice v Višnji gori. Cena za prehrano in vožnjo 75 Din. Odhod iz Ljubljane ob 6 izprei Mestnega doma. Prijave sprejemajo: Putnik za nebotičnikom, Putnik pri Mikliču, Unionska trafika, Zvezna knjigarna, trg. Samec na Mestnem trgu.

Nočem postelje v sobi pač pa

Couch zofo

ali fotelj, ki se spremeni v mehko udobno posteljo za eno ali dve osebi. Tudi vse tapetniške izdelke: madrace, otomane itd. dobite pri

FRANC JAGER, tapetnik SV. PETRA NASIP št. 29 Telefon 20-42

Uradništvo in uslužbenstvo mestnega odpravnika, protokola in registrature je poslalo zbirko 250 Din županstvu občine Trbovlje za najrevnejše občane.

Areacije. Ljubljanska policija je ta teden razočila okrožnemu sodišču več oseb, obdolženih različnih deliktov, med temi je tudi več političnega značaja.

Pomotoma pil pralno sodo. Na Livadi ob Ljubljani stanujoči brivec Lenader J. je včeraj pomotoma izpil količino pralne sode. Pojavili so se znaki zastrupljenja, zato je bil z reševalnim avtom prepeljan v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec.

Dr. Leo Šavnik zopet redno ordinira

Kamnik

V pomirjenju. Delavstvo naše smodnišnice je bilo pred kratkim silno vznemirjeno radi groženj s »francjem« iz tovarne, če ne bodo podpisali neke izjave predelavcu g. Hočevarju iz Nevelj, ki se je pri pobiranju podpisov teh izjav skliceval na to, češ da ima nalogo sporočiti g. Ferdu Smueu imena vseh, ki bodo odklonili podpis. Delavci so bili razburjeni, ker so imeli vtis, da se to vrši z vednostjo in privoljenjem tovarniške uprave. Pomirjenje je prinesla šele izjava inž. Dolenca, ki je ostro prijel g. Hočevarja v pričo delavstva z zadržilom, da g. Smue ni dal g. Hočevarju nobenega tozadevnega naročila in se nobenemu delavcu ne bo skrivil niti las, čeprav ne podpisuje izjave. Delavstvo naj bo zato popolnoma mirno in naj vrši naprej svojo dolžnost, ker jih uprava sodi le na njihovem delu.

Po treh dneh najden ponesrečeni turist

Kamnik, 6. jul.

Včerajšnji večer je potekel v Kamniku pod utisom vesti o številnih nesrečah, ki so od vseh strani kar deževale v mesto. Okrog 20 se je v Zaprčah težko ponesrečil pri vožnji na motokliku prvak kamniških kolesarjev Slavko Jesenovec. Dva motociklista sta se peljala drug za drugim iz Kamnika proti Duplici. Na nekem ovinku v novi Zaprški koloniji pa je po čudnem naključju Jesenovec vrglo ob cestni odbojnik, kjer je obležal s hudimi poškodbami na glavi in z zlomljeno nogo. Tovariš je takoj skočil v mesto po avtomobil, s katerim so ga odpeljali k zdravniku.

Ravno v tistem času pa je prispela s Stahovice vest, da so našli v dolini Korošice ponesrečenega turista, po katerega se je odpravila ekspedicija šestih fantov iz Stranj, ki jih je poslalo tajništvo SPD. O tej nesreči, ki ni tako hudega značaja pa bi vendar kmalu postala usodna, doznavamo zaenkrat naslednje podrobnosti:

V nedeljo je krenil po dolini Kamniške Bistrice po poti, ki vodi pod Mokrico 30-letni turist Viktor Puc iz Ljubljane. Hotel je priti po znani dolini potoka Korošice na Krvavec. Med potjo se je nekje ustavil, da si privoščiti skromno južino, katero je nosil s seboj v nahrbtniku. Vse del se je na rob poti, vzel iz nahrbtnika skaflo z jedili, nahrbtnik pa je stisnil med kolena. Po čudnem naključju se mu je nahrbtnik izmuznil in se skotalil po strmem bregu v dolino. Turist je skočil za njim, pri tem pa mu je izpodrsnilo. Po strmem plazu gruča se je pričel valiti v dolino in vsa prizadevanja, da bi se ustavil, so bila zastonj. Pri tem naporu mu je gotovo prišla pred oči nedavna nesreča Sandija Wissiaka in nesreča Alberta Makuca, ki se je na Grintaven valil po strmem ledenem plazu in nato padel v 300 metrov globok prepad. Misel, da morda tudi njega čaka podobna usoda, je delovala nanj tako zelo močno in ga popolnoma izčrpal. Ko se je brez večjih telesnih poškodb mirno ustavil na dnu plaza, je bil brez moči. Komaj se je mogel nekoliko premakniti in z največjo težavo se je privlekel do par metrov oddaljene mahovnice.

Mahovnica je iz par desk ali smrekovega lubja zgrajeno zavetišče, v katerem imajo drvarji spravljen mah, ki ga rabijo za mašenje razpok v veliki vodni rizi, ki jo je postavila Kamniška meščanska korporacija v dolini Korošice za spravlanje lesa do struge Kamniške Bistrice. Ta riza je dolga 2 in pol kilometra. Ponesrečeni turist je z zadnjim naporom moči prišel do ene teh mahovnic in se vlekel na mah ter čakal pomoči. Lačen je bil in žejen, vendar pa si ni mogel pomagati. Skaflo z jedmi je ostalo na vrhu plaza, turist pa ni mogel do nje, saj je komaj premikal ude. S slabotnim glasom je klical na pomoč, toda od nikoder ni bilo žive duše. Tako je v strahu in pričakovanju preživel noč od nedelje na ponedeljek, pomoči pa še vedno od nikoder. Lakota ga je zmagovala, moči pa so ga čimdalje bolj popuščale. Minil je ponedeljek, minil torek.

V sredo že pozno popoldne se je nekemu delavcu, ki je zaposlen pri plavbi lesa po rizi v Korošici, zlomilo držalo na cepinu. Stopil je višje v hrib, kjer imajo shranjeno orodje, da si vzame dovo držalo. Ko je šel mimo mahovnice, je zaslišal slabotno ječanje, ki je prihajalo iz mahovnice.

Nov kolegij za jugosl. in češkosl. dijake v Pragi

Društvo za gradnjo jugoslovanskih študentskih kolegijev pri Češkoslovaški-Jugoslovanski ligi v Pragi odpravi dne 1. oktobra t. l. v Pragi na Hradčanih nov kolegij za jugoslov. in češkoslov. študente praških visokih šol. Kolegij, delo arh. Nikole Dobroviča, nosi ime Kralja Aleksandra I. in ustreza vsem zahtevam zdravega, modernega stanovanja. V kolegiju bo nastanjenih okoli 185 visokošolcev (20 visokošolk), izmed katerih bosta dve tretjini jugoslovanskih in ena tretjina češkoslovanskih akademikov. Za znesek mesečnih stošestdeset do dvesto Kč bodo imeli akademiki stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, čiščenje, posteljno perilo in pranje tega perila ter pravico uporabljati čitalnico, knjižnico, risalnico in dr. Akademiki bodo imeli sobe posamezno ali po dva skupaj. Visokošolke bodo imele sobe docela oddeljene z vhodom z druge ulice. Ali bodo sprejemali akademiki v kolegiju tudi hrano in za kako vsoto, o tem se odloči šele kasneje po potrebi. Nekoliko časa prej se poslati vsaj do 15. septembra t. l. na naslov: Češkoslovaška-jugoslovanska liga, Praha II, Mikulandska 7-III. Prošnji je priložiti: a) prošilci, ki že študirajo na visokih šolah, izkaz o državljanstvu, izkaz o dosežanem študijskem uspehu, zdravniško izpričevalo, pojasnilo socialnih in gospodarskih razmer prosištev, izjavo očeta ali varuha, da se zavezuje plačevati za prošila dogovorjeno mesečnino. Mesečnina se določi po imovinskih razmerah prosištev. Zato naj vsak prosilec navede, koliko bi mogel plačevati; b) pri akademikih, ki so pravkar dovršili srednjo šolo, naj se nadomesti dokaz o dosežanem študijskem uspehanju z zrelostnim izpričevalom, in sicer s potrjenim prepisom originala. Ako je mogoče, naj se priloži prošnji tudi priporočilo kake znane kulturne institucije ali odlične osebnosti. Jugoslov.-češkoslov. liga v Ljubljani.

REKLAMNO PODJETJE REKLAM ROZMAN MIKLOŠIČEVA 13.

Alkohol zakrivil smrt

St. Peter pri Novem mestu, 5. julija.

V nedeljo je imela Pušavka na Trški gori kosce. Zvečer, ko so pokosili, so pri njej večerjali in pili. Tja je pa prišel tudi neki Anton Zigon, doma iz Renč pri Gorici, star 35 let, ki je kot zidar zadnje čase bival v Novem mestu. Trezen tudi on ni bil, saj je v neki zidnici spil 2 litra vina. Ko je prišel k koscem, je baje zelo razsajal in preklinjal, da ga je eden navzočih opozoril, naj pazi na besede zaradi malih otrok.

Ko so pozno v noč odhajali domov, je šel Zigon v družbi dveh koscev Dobleharja in Pangreta iz Zdince vasi po poti med vinogradi. Tam je prišlo do prepiranja, do pretepanja in končno do smrti. Zjutraj je namreč neko dekle opazilo v bližini Klemenčeve zidanice mrtvega človeka. Poklicala je ljudi, ki so takoj spoznali, da je to Zigon. Razneslo se so o tem zelo fantastične vesti. Tudi nekateri časopisi so že v tem smislu pisali. Ljudje so pravili, da sta onadva Zigona s kosami

jalo iz skromnega zavetišča. Našel je že vsega onemolega in premraženega turista, ki si ni mogel pomagati. Delavec je pohitel v dolino in naprej v Stahovico, od koder je po telefonu obvestil tajništvo SPD v Kamniku. V Stahovici se je takoj zbrala ekspedicija, ki je pod vodstvom g. Erjavca krenila pod Mokrico in rešila turista iz obupnega položaja, v katerem je brez jedi prebil tri dolge dni. Ponoči so ga varno prenesli po pastirski poti v dolino. Iz Kamnika sta se z avtomobilom odpeljala ekspedicija nasproti zdravnik dr. Janez Pucelj in tajnik podružnice SPD g. Maks Koželj. Sli so kolikor so mogli daleč z avtomobilom, nato pa peš. Ob dveh zjutraj so srečali vračajočo se ekspedicijo s ponesrečencem, kateremu je zdravnik dr. Pucelj nudil preprosto pomoč. Ugotovil je, da nima nevarnih telesnih poškodb, pač pa je hudo oslabil in bi težko zdržal še daljši čas v takem položaju. Delavec ga je torej čisto po naključju našel takorekoč v zadnjem trenutku.

Turista so pripeljali ob treh zjutraj na Stahovico. Bil pa je tako oslabil, da je komaj mogel dati nekaj podatkov in pojasnil. Preskrbeli so mu dobro oskrbo in je zdaj brez dvoma izven vsake nevarnosti.

Še ena nesreča javljena

Ko se je zvedelo da so našli ponesrečenega turista pod Mokrico, je prišla na tajništvo SPD v Kamniku še ena vest s planin. Prejšnji dan se je podala v planine četvorica znanih ljubljanskih turistov. Nasočili so znano Trstenikovo steno na Konju, ki je okrog 800 metrov visoka in je doslej slovela za nepremagljivo. Plezalci so se domenili, da se snidejo na vrhu stene, ali pa v koči na Korošici. Sklenili so, da se ne sme nihče podati v drugo smer, da ne bo potem nepotrebne razburjenja. Trije so zmagali steno in prišli na vrh, četrtega pa ni bilo. Dolgo so ga čakali, ko ga pa pozneje ni bilo na Korošici, so ga šli iskati po isti poti nazaj, vendar pa ga niso našli niti pod steno niti kje drugje. Domnevajo zato, da se je ponesrečil v steni in kje obvisel. Iščo ga še naprej. V sredo pozno zvečer se je podalo tudi par kamniških plezalcev in turistov, da ga poiščejo. Do dveh pop. še ni prišla nikaka vest v Kamnik.

„Ponesrečeni“ turist sedel doma

Kamnik, 6. julija.

Telefonično smo prejeli zvečer tole poročilo: Okrog treh popoldne se je podala v planino nova družba turistov, da pomaga pri iskanju ponesrečenca, katerega so ostali iskali že od 4 zjutraj. To je bilo radi goste megle zelo oteževalo. Proti večeru pa so sporočili iz Ljubljane, da je pogrešani turist že včeraj prispel domov in da je vsako iskanje odveč. Na sredi poti se je namreč skesal in tiho izginil. Tovariši so ga pogrešali samo tri minute in ker na glasno klicanje ni dal nobenega odgovora, so bili čisto upravičeno prepričani, da se je ponesrečil. Ta pa se je najbrž potuhnil in s tem spravil v veliko skrb svoje tovariše, 15 do 20 turistom pa nepotrební celodnevni trud z iskanjem.

sekala po glavi, da sta ga »strahovito razmrcvarila, v gnojno jamo zavlekla itd. Kako je pravzaprav bilo, razen onih dveh nihče ne ve. Resnica pa je, da truplo ni bilo razmrvarjeno, ne s koso zrezano, niti s kakim predmetom udarjeno. Obdukcija je ugotovila, da je Zigon umrl zaradi notranje izkrvavitve, ker mu je počila vranica. Ležal je pod kamenito škarko. Iz tega bi se dalo sklepati, da je padel čez škarko in pri tem mu je počila vranica.

Natančneje bo seveda ugotovila preiskava. Dobleharja in Pangreta so odvedli ukenjena v zapore v Novo mesto. Vsa okolica je bila presenečena, ker oba zlasti pa Doblehar sta bila na dobrem glasu. Kakor elišimo, ju bodo spustili na prosto. Vsi smo se oddahnili, ko smo zvedeli, da so ju ljudje obsodili preneglo za morileca. Prav gotovo nista pričakovala, da bo ta pretep njima prinesel toliko sramote in strahu, Zigonu pa tako tragično smrt.

Umrli Zigon je bil pokopan takoj po obdukciji na šentpeterskem pokopališču. Nobene solze ni bilo za njim, saj nihče njegovih ni vedel, kaj se je zgodilo. V Novem mestu je bival sam. Iz časopisov je zvedela za nesrečnega njegova sestra, ki je poročena nekje pri Ljubljani. Prihitela je takoj s svojim možem, toda brata ni niti mrtvega več videla. Že ga je pokrila zemlja.

Koledar

Petek, 7. julija: Vilibald, škof; Pulherija, devica. — Ščip ob 12.51. Herschel napoveduje veliko dežja.

Novi grobovi

† Rezika Zumer. Včeraj popoldne ob 2 je v ljubljanski bolnišnici po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspala gospos Rezika Zumer, soproga strojnega stavca Jugoslov. tiskarne. Zbolela je za hudo angino, v noči od srede na četrtek so jo prepeljali v bolnišnico, kjer ji pa niso mogli več pomagati. Rajna je bila doma iz ugledne družine Jožefa Košmelja v Zelenikah in je kot delke z veliko poštrevnostjo delovala pri domačih katoliških organizacijah. Zlasti kot pevka in igravka. V Ljubljani se je vsa posvetila svoji družini in zapuščini štiri otročiče. Pogreb bo v soboto popoldne ob 4 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj ji sveti večna luč! Dragemu g. Srečku in osirotelim otročičem ter materi naše najiskrenejše sožalje! Naj jih v teh težkih urah tolaži ljubi Bog!

Ostale vesti

— II. romanje na sv. Višarje priredi Katoliška akcija v Ljubljani 26. in 27. avgusta, to pa valed tega, ker se je za prvo romanje priglasilo toliko reflektantov, da ne moremo ustreči z enim samim vlakom. Prečastite župne urade prosimo, da nadaljujejo zbiranje imen za to drugo romanje. Odhod iz Ljubljane bo 26. avgusta zjutraj ob 7.40, prihod na Jesenice 9.50, prihod v Zabinco ob 13. Zvečer ob 8 bo romarska pridiga v procesiji, naslednji dan 27. avgusta bo romarska pridiga ob 5 zjutraj. Odhod iz Zabinice je okrog 12, prihod na Jesenice 14.34, prihod v Ljubljano 16.31. Vožnja Ljubljana—Zabinca tja in nazaj ter skupni vizum in izkaznica stane 65 Din za osebo. Vse prijave in pojasnila daje Romarski odesk Katoliške akcije v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

— Posebni vlak Zveze bojevnikov v Mokronog bo vozil iz Ljubljane v nedeljo 9. julija ob petih zjutraj. Prosimo vse prijavitelce, da bodo točno na kolodvoru in da se pokorijo navodilom rediteljev. Potrdila o vplačanem prispevku je prinesiti s seboj. Ta dan ne bo vozil na Dolenjsko izletniški vlak.

— Sv. Križ na Slatini. Prihodnji ponedeljek, dne 10. julija, se bo vršil v domu za duhovnike in organiste liturgični dan, ki ga bo vodil g. Gašparič Janko. Udeleženci naj prinesejo s seboj mrtvaški obrednik, da morejo vezbati koralno petje. Pevski tečaj bo trajal z opoldanskim odmorom od 9.15 do 17 ter je seveda brezplačen. V prvi vrsti so prijazno vabljeni gospodje iz rogarske, šmarske in kozjanske dekanije.

TIPKA, PISALNI STROJI WOODSTOCK IN PISARNISKE POTREBŠČINE MIKLOŠIČEVA 13.

— Gasilska slavnost pri Sv. Roku pri št. Rupertu. Kaj naredi krepka in odločna volja naših ljudi, smo videli v nedeljo pri Sv. Roku. Ni še minulo leto, odkar so tamkajšnji sami kmečki mošje in fantje na pobudo mladega in agilnega posestnika Jožefa Usa iz Gor. Jesenic, ustanovili gasilsko društvo pri Sv. roku, — danes že stoji nov ličen dom, ki je bil v nedeljo slovesno blagoslovljen in otvorjen. Slavnosti so se udeležili tudi sosednji šentpeterski in mokronoški gasilci. Dom je blagoslovil in imel cerkveni govor s v. mašo župnik g. Peter Flajnik, kumovala pa je gospa Lamovševa iz Martinjevasi. Vsa slovesnost se je izvršila dostojno in v najlepšem redu. Dom stoji na Komarjevem zemljišču, ki ga je blagodušno daroval društvu, ob cesti proti Dol. Jesenicam, kakih 50 m od gostilne »Komar« pri Sv. Roku.

— Mohorsko sv. mašo daruje v dubrovniški stolnici na dan sv. Mohorja in Fortunata, dne 12. t. m. ob sedmih zjutraj na oltarju presv. Sreca Jezusovega don Karlo Capurso, za Družbo sv. Mohorja in njeno delo.

— Katoliško prosvetno društvo »Slomške« na Frankolovem, ki je bilo z drugimi prosvetnimi društvi vsled odloka banske uprave ukinjeno, je dobilo od kr. vlade dovoljenje, da sme delovati naprej.

— II. potovanje JS po Sredozemskem morju. Z ozirom na izredno uspehi prvi izlet in ker se je interes javnosti za to potovanje izredno dvignil vsled vsestranskih pohvalnih izjav udeležencev prvega potovanja, se je prijavil rok za II. potovanje, ki se vrši v času od 28. julija do 18. avgusta podaljšal do 10. julija. Potovanje se vrši iz Splita v Ajaccio, Monte Carlo, Cannes, Barcelona, Algir, Tunis, Malta, Krf, Kotor, Dubrovnik, Korčula, Hvar, Split, Na razpolago so še sledeče kabine: Na A-krovu kabine s 3 posteljami po 4400 Din po osebi, na B-krovu kabine s 3 posteljami po 4600 Din po osebi, kabine z 2 posteljami po 4900 Din po osebi, kabine z 1 posteljo brez izgleda na morje po 4700 Din. Ostali pogoji, način vplačevanja odpadajočega zneska in vse drugo je kakor pri I. potovanju. Prijave sprejema do 10. julija ob istočasnem vplačilu četrtine zneska Oblastni odbor JS v Ljubljani, Tyrševa cesta 1a/IV.

— Pri slabem počutju je naravna »Franz-Josef« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef« vode, ki je posebnost izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

— Taborenje na Otočcu. Iz St. Petra pri Novem mestu nam pišejo: V torek je prispela semkaj na Otočec na enomesečno taborenje skupina skavtov Salezijanskega mladinskega doma iz Ljubljane. Ljudje so jih veselo sprejeli, ker so se lansko leto na svojem taborenju izkazali s svojim lepim vedenjem in prijaznostjo do domačinov prav viteško. Na romantičnem otočku je danes vse živo: eni zabijajo kole, drugi razpenjajo šotore. Divje race, ki jih je vse polno tam okoli, z začudenjem ogledujejo te nove goste. Želimo, da bi se naši gostje prav dobro počutili med nami! Čez 14 dni pa pride na taborenje poitniška kolonija istega zavoda. Pravijo, da pride okoli što otrok. To bo živčav. Pravi! Na svidenje torej!

— S konjskim kopitom v čeljust jo je dobil Andrejč Alojzij iz Gorenje vasi pri Šmarjeti. Pomagal je voziti ječmen svojemu bratu. Ko je pripeljal domov na dvorišče voz ječmena, je spregel konje. En konj je pa ritnil in zadel Andrejčiča s kopitom v levo stran spodnje čeljusti in mu jo zdrobil, tako da so izpadli zobje. Hudo poškodovanega so pripeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji.

— Nesreča kolesarja. Radovič Leopold, 18 letni trgovski vajenec iz Črnomlja, se je peljal s kolesom na izlet v Metliko. Ko se je vračal domov, se je pred Črnomljem zadel z drugim kolesarjem, padel na tla in si zlomil desno ključnico. Hudo poškodbo si zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

— Vincencijeva konferenca v Kočevju se v imenu brezposelnega delavca Janeza Novaka najiskrenejše zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so se v svoji velikodušni daržljivosti brez pomisleka spomnili Jobovega trpljenja slovenskega brezposelnega očeta. Bog povrni!

— Obvestilo Avtokluba Seikeje Ljubljana. V zadnji številki Klubskega vestnika »Avtoc« objavljeni razglas radi turneje v južno Dalmacijo, Črno goro itd. je spremeniti v toliko, da se ne prične turneja šele 4. septembra, temveč že 28. avgusta t. l. s tem, da morajo biti izletniki zbrani že najkasneje 27. zvečer v Banjaluki. Proga ostane sicer ista, vendar se skrajša doba trajanja izleta za dva dni. Točnejše obvestilo bo objavljeno v prihodnji številki klubskega glasnika, ki izide 12. t. m.

— Našim cenjenim odjemalcem sporočamo, da je pisarna našega zastopstva za Savsko in Dravsko banovino od sedaj naprej v Zagrebu, Draškočičeva ulica 62, telefon št. 80-85, ki jo bo vodil naš dolgoletni sodrudič g. Grga Mautner. Jugoslov. Standard Electric Co. a. d., podjetje za telefonijo, telegrafijo in radiotehniko.

— Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka: letno šolo in zimsko šolo. Letna šola traje eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev, in sicer se to zimo, ki pride, vrši I. tečaj, drugo zimo pa II. tečaj. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. Lastnoročno pisane prošnje za letno in za zimsko šolo, kolikove pisane s 5 Din je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. septembra t. l. Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nranosti o onih prošilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnosno varuha (kolek 2 Din),

PREHODNA DOBA DEKLIC JE MED 12. IN 17. LETOM,

to je doba, ko mora imeti vsaka deklica močno in zdravo kri, močne in zdrave živce in izvrsten apetit. Dajte ji »ENERGIN« za okrepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v lekarnah, pol litra 35 Din

s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratak sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kakke nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno od 25 do 300 Din po premoženjskih razmerah prošilca in se plačuje mesečno naprej. Prošilci za banovinsko znižano mesto morajo priložiti davčno ali obšinski potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov v navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

— Umna reja kunccev. Spisala dr. Andrej Jenko in Alfonz Inkret. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena izdodu 16 Din. Kunečreja je postala v teh časih zelo važna gospodarska panoga, zlasti še za revnejše sloje. Ako imaš kolikarj prostora bodisi na dvorišču ali kje drugje, si lahko sam postaviš skromen hlevček odnosno kletko za skromno žival domačega zajca. Žival ti ne dela veliko sitnosti in preglavic. Zadovoljna je z odpadki jedi, ki sicer pridejo na smetišče, poleti je pa zadovoljna s krmo, ki jo dobi za prav nizko ceno, ali jo sam nabereš v gozdu na sprejodu. Reja domačih zajcev je zelo hvalевна in se obilno izplača. Meso domačega zajca je zelo okusna, lahka ter zdrava jed, ki za teletino kar nič ne zaostaja. Pričujoča brošura vsebuje vse, kar mora vedeti vsak, ki se bavi s kunčerejo. Knjižica je bogata z ilustracijami, z vzorci hlevčkov, raznih vrst in pasem domačega zajca. Nudi veliko koristnih nasvetov, razpravlja o negi, zdravju in boleznih, ter koristi te ljubke domače živali. Vsem rejcem kunccev knjižico toplo priporočamo.

— Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použita, krassen pripomoček.

Celje

✶ Umrl je v Gornjem gradu g. Josip S e r n e c, davčni uradnik. Zapušča žalujočo soprogo in hčerko, ki je poročena z gospodom faktorjem Krofličem, ter sina dijaka. Pogreb se bo vršil v Celju v soboto, dne 8. julija ob 4 popoldne na okoliškem pokopališču. Pokojni je bil zelo priljubljen. Naj mu sveti večna luč!

✶ Misterij »Slehernik« na Zg. Polskavi. V poročilu v »Slovenec« dne 5. t. m. (sreda) se je vrnila pomota. Ta misterij bo uprizorila Mladiška Marijina družba na Zg. Polskavi v nedeljo, dne 9. julija ob 3 popoldne v župnikovi uti in ne, kakor je bilo natisnjeno, da ga je že uprizorila dne 2. julija.

Opozarjamo vse Celjane na to predstavo. Zgornja Ponikva je lepa izletna točka, posebno za tiste, ki radi delajo daljše ture.

✶ Umrla je v Sp. Lanovžu Kauc Antonija, žena mestnega delavca. N. v m. p.!

✶ Sen kresne noči. Opozarjamo občinstvo v širši celjski okolici, posebno v Savinjski dolini, ki se želi udeležiti ene ali druge predstave (v soboto ali nedeljo), da bodo vozili po predstavi avtobusi v Savinjsko dolino in tudi v smeri proti Laškemu. Proti Laškemu je tudi ugodna železniška zveza okrog tričetrt na 12 ponoči.

✶ Siferski izpiti se bodo vršili v Celju dne 13. julija t. l. ob 8. Interesenti naj vložijo pravilno opremljene in kolekovane prošnje do tega datuma pri predstojništvu mestne policije v Celju; ob navedeni uri pa naj se zbero s svojimi vozili pred mestnim načelstvom v Celju.

✶ Tombola Prostovoljnega gasilnega društva v Gaberju bo v nedeljo ob 3 popoldne pred Gasilnim domom v Gaberju. Odbor gasilnega društva se je potrudil in pripravil igralcem lepe dobrote. Zato upamo, da bodo vsi, ki želijo, da bi naše gasilstvo uspešno vršilo svoje vzvišene naloge, kupilo več tablic in se zanesljivo udeležilo te prireditve.

✶ Izgubljena zlatina. Dne 3. t. m. je bila med 3 in 4 od Vodnikovc ulice, čez Dečkov trg do mestnega parka izgubljena zlata ženska ovratna verižica z obeskom, ki ima dijamant, vredna okrog 700 Din. — Dne 4. t. m. pa je bilo izgubljeno v mestnem parku zlato nalivno pero, znamke »Parker«, vredno 500 Din.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 7. julija: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 18.30 Radio orkester 19.30 Reja malih živalic (društvo »Živalica«) 20.00 Zaključno glasbeno predavanje (Sr. Koporec) 20.30 Prenos iz Beograda, vmes čas in poročila 22.30 Plošče.

Sobota, 8. julija: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Radio orkester 19.00 Problem izobraževanja našega naroda (dr. St. Gogala) 19.30 Zunanje politični pregled (dr. Jug. Tožar) 20.00 Orkester »Grafike« 21.00 Kuplete poje g. Bajde 21.30 Čas, poročila 21.45 Radio orkester in jazz.

Drugi programi

Petek, 7. julija:

Belgrad: 20.30 Nabožne pesmi — Zagreb: 20.30 Radio orkester — Berlin: 20.10 Simfonični koncert — Brno: 19.25 Narodne pesmi — Budimpešta: 20.45 Operni orkester — Frankfurt: 20.00 Opera »Carmen«, Bizet — Leipzig: 21.10 Solistovski koncert — London: 21.30 Vojska godba — Milan: 21.20 Simfonični koncert — München: 20.00 Mandolinški koncert — Praga: 19.25 Orkestralni koncert 20.45 Violinski koncert — Rim: 21.15 Komorna (Iz »Radio-Beograd«)

Sobota, 8. junija:

Belgrad: 19.00 Narodni večer (tamburaši, orkester) — Beromünster: 19.30 Koračnice 21.45 Narodne pesmi — Budimpešta: 19.20 Narodne pesmi s spremljevanjem ciganske kapele — Langenberg: 21.30 Praznik na vasi — München: 20.20 Pester večer — Dunaj: 21.10 Koncert — London: 21.00 Orkestralni koncert s sopran solom — Milan: 20.45 Prenos opere — Praga: 20.25 Pester večer — Rim: 20.45 Večer italijanske opere — Varšava: 20.30 Koncert židovske cerkve glabe.

Deset let po ločitvi...

Današnjim zakoncem žumi »ločitev« že ob najmanjši neprijetnosti po glavi, po njihovem mnenju morejo skozi ta vrata ulti vsem bridkostim in trdotam življenja. Kako je v resnici, je imela pogum povedati neimenovana sodelnica londonskega »Woman's Journal«:

Če bi imela še enkrat izbirati — piše med drugim — ne bi se nikdar ločila od svojega moža niti ne bi pristala na to, da bi se on ločil od mene.

Moj znanci, celo najbližji so prepričani, da se mi po ločitvi izvrstno godi; jaz pa se natihiem vprašujem, koliko drugih ločenih žena goji enako vročo, a skrito željo, da bi nikdar ne bilo na svetu zakonske ločitve. Gotovo jih je veliko, dasi jih statistika nikdar ne bo dojela.

Morda spada med razveseljiva človeška svojstva, da skuša vsak svoje neuspehe prikriti in zamolčati in da tudi poraz le nerad prizna. In ločitev je poraz!

Značilno, da varam celo svoje najboljše prijateljice z zatrdilom: »Samo žal mi je, da se že preje nisem ločila od njega. Da sem le mogla biti tako nespametna in tako dolgo vztrajati!«

Lojalnost, najvažnejša podlaga vsakega človeškega občestva, je tudi prvo, kar se sesuje, ko se pripravlja zakonska ločitev. Dokler velja kak zakon za srečen ali vsaj trden, slišita zakonca drug drugemu same lepe in prijetne reči. Kakor hitro se pa pokažejo v zakonu prve razpoke, ki napovedujejo prelom, tedaj zagrne zakonca kalno vodovje

materino in očetovo. Vsaka mati, ki je ločena od očeta svojega otroka, ve, kako trdovratno prihajajo na dan v otroku očetove poteze, njegove kretnje itd. Pretresljivo je, kako nas življenje na ta način vedno znova spominja, da je ločeni mož neizbrisno ovekovečen v otroku. Kar se mi danes najbolj čudno zdi, je verno zaupanje, s katerim sem se ločila naloge, da bi bila otroku oče in mati, otroku, ki je prejel življenje še od drugega človeškega bitja. Danes sem prepričana, da je ločitev, kjer so otroci, nemogoča in nedopustna.

Če je otrok tak, da podleže vplivom svoje okolice, potem ga bo mogel pred tem komaj kdo obvarovati. Če pa je notranje zdrav, potem bo s krasnim otroškim pogumom vse obrnil v svojo notranjo rast. Naj že bo pravično ali krivično: na ta način se vrši izbor najboljših.

Mislím, da je ni žene, ki ji ločitev ne bi prizadela ran, ki jih poznam iz lastne izkušnje, pa naj sta bila grenkost in obup, ki sta jo poglajala v ločitev, še tolika. In ravno tako ji po ločitvi ne bodo potekala leta, ne da bi se je vedno znova polajšalo tisto prvotno čustvo zapuščeniosti. Ta zapuščeniost, ki je delež vsakega mislečega bitja, ni nikdar boleštnostna in trdovratnejša kakor v 10. letu po ločitvi.

In nikdar ne občuti mati posledice ločitve bridkeje, kakor če mora reševati vprašanja, ki se tičejo blaga in gorja njenega otroka v mrzlem ozračju odvetniške pisarne. Tedaj najbolj živo

Dollfuss in Steidle v Innsbrucku ob veliki smrti svojih pristašev. Dr. Steidle nosi roko še v obvezi

izdajstva. Kdor je doživel ločitev, ta ve, kako pretrese dušo do dna, če prihajajo ljudje, ki so se dotlej izdajali za možave in ženine prijatelje in pravijo: »Meni je bil vaš mož vedno nesimpatičen, a seveda, dokler sta živela skupaj, nisem hotel nič reči, sedaj pa...«

Ob ločitvi sem bila iskreno prepričana, da je moja dolžnost, da odtegnem svojega otroka očetovemu vplivu. Moj mož je bil namreč vdan pijači. »Imeti moram svobodo, da svojega otroka tako vzgajam, kakor se mi zdi prav, in da živim svoje lastno življenje!« — tako sem imela tedaj navado reči. Danes vem, da je svoboda največja izmed vseh iluzij. Življenje se po svoji naravi tej fati morgani vnaprej odpoveduje. Ni mogoče imeti življenja in svobode zaeno.

Po desetih letih najvestnejšega prizadevanja, da ustvarim svojemu otroku zaokroženo in normalno življenje, vem, da te naloge en sam od obeh roditeljev nikdar ne more rešiti. Kakoršenkoli oče je skoroda boljši za otroka kakor nobeden. Vsak otrok prinese že s seboj na svet dvojno dediščino:

čuti, da je naravni drug za taka posvetovanja edinole mož, otrokov oče, ki mu je otrokova sreča prav tako na srcu kakor nji sami.

Nočem reči, da ni nobenih izjem, nobenih posebnih slučajev, ko je ločitev neobhodno potrebna operacija. Toda ta operacija je kakor nevarna amputacija, za katero se bo moder zdravnik odločil le v slučajih, ko bo pretila duševna ali telesna smrt.

Če sedaj primerjam deset let svojega zakona in deset let ločitve, vidim, da so bili vedri in črni dnevi v obeh dobah precej enakomerno razdeljeni. Marsikaj, kar sem preje pripisovala krivdi svojega moža, se je poslej izkazalo kot moje lastne slabosti ali napake.

Danes se mi zdi zakon višek vseh kulturnih pridobitev, ki zahteva zato od človeka v celoti in brez pridržka, kar je predpogoj vse kulture: da se neutrudljivo prizadeva razumeti drugo človeško bitje z vsemi njegovimi sanjami in hrepenenji, z njegovimi drugačnimi cilji in mukami.

Inženjerja Thornton (s klobukom v roki) in MacDonald (desno) na povratku iz Rusije na berlinskem kolodvoru. Svet se zanima za ta dva moža še bolj nego v velikem sovjetskem sabotažnem procesu, ker sta postala po svojem obojbenju znanilca politične sprave med Anglijo in Rusijo

Potovanje v stratosfero

Graditelj prvega sovjetskega stratoplova inž. Čertovski je imel v Petrogradu javno predavanje o svojem potovanju. Poudarjal je zasluge domače industrije, ki je zadostila vsem specialnim zahtevam raziskovalcev. Dobili so n. pr. posebno barvo, ki bo obvarovala njih gondolo pred prekomernim mrazom in vročino. Laboratorij akademije znanosti je prispeval vse potrebne posebne leče. Proti koncu julija bo stratoplov zaključil vse priprave in vaje. Raziskovalci bodo takoj nastopili svojo pot in sicer najbrž v okolici Moskve.

Ameriški razbojniki

Policija v Kansas-Cityju je po dolgih naporih ujela znanega razbojnika Franka Nasha, »straha tihoceanskih brzolakov«, ki je bil obsojen na do smrtno ječo, a je pobegnil iz zapora še l. 1930. Stražniki, ki so privedli vkljenjenega jetnika na kolodvor, so morali prestati pravo bitko z njegovimi tovariši. Ti so hoteli na vsak način oprostiti Nasha in so prišli s strojnimi. Občinstvo je v nepopisni zmedbi bežalo s kolodvora, kjer so deževali krogle. Na bojišču je ostalo razen več ranjenecov šest mrtvih, in med njimi je bil tudi Nash.

Prva slika iz tekme med Finsko in Norveško, sedaj zmagovalca: Finca Virtanen in Lehtinen

Made in Germany

Marsikdo je prepričan, da so dobili Kanarski otoki svoje ime po kanarčkih. A nemški naravoslovni mesečnik »Koralle« zatrjuje, da kupuje pretežno večina turistov na Nemškem odgojene kanarčke, čeprav hočejo imeti »pristine domače pevice«. Kanarski otoki sploh ne bi bili v stanju zadostiti vsem odjemalcem, če ne bi bili navezani na pomoč nemških izvoznikov. Nemški »vrvenci« iz Harca se odlikujejo od domačih kanarčkov samo po rumeni barvi. Kanarčki v domovini so zeleni. Orumenijo šele pozneje po večmesečnem bivanju v kletki.

Papeževa prestolna dvorana na apostolski nunciaturi v Berlinu, ki je stalno pripravljena za morebiten papežev obisk. To je prva slika te dvorane, ki je smela po prijaznosti nuncijskega Cezarja Orseniga v javnost

Peklenški stroji v Ameriki

Ameriška pošta ima toliko poravni s peklenškimi stroji, da je ustanovila posebne oddelke za preiskavo osumljenih pošiljatev. Poštni uradniki ali zasebniki se zatekajo v te urade, če se jim dozdeva, da so v nevarnosti. V laboratoriju pregledujejo sumljive zavojke predvsem z Röntgenovo žarnico, ki takoj ugotavlja navzočnost kovinskih vzvodov, koles in sličnih delov. Če ta preiskava potrdi nevarnost, spustijo paket v vedro s tekočim maslom ali oljem. Poprej so rabili v ta namen navadno vodo. A pošiljatelji peklenških strojev so pričeli rabiti fosforovo kislino (kalcij), ki se vname pri srečanju z vodo. Po ponovnih nesrečah je pošta razkrinkala to zvijačo. Paket odpro šele potem, ko je temeljito prepojen z oljem, kar onemogoči eksplozijo.

Steklena obleka

Pariške modne trgovine prodajajo kot zadnjo novost steklene damske obleke. Novo blago je najbolj slično umetni svili in je stekano iz pramenov raznobarnega neprozornega stekla. Steklina obleka tudi ni težja od svilene.

Konkurentinja Zaro age: Mehikanka Martina de la Roca, ki trdi, da je stara 120 let. Poemiatkem poseka 160 letnega Zaro ago za svojih deset let. Če je njena trditve resnična, se je rodila ob koncu sedemletne vojne in bi bila mogla biti za časa bitke pri Waterloo že stara mati

Ruska duša zmaguje nad brezbožstvom

Zadnji moskovski »Bezbožnik« od 10. maja t. l. toži, »da je fronta protiverske vzgoje predrt«. Res se množijo dokazi, da se je sovjetska vlada naveličala drage, a brezuspešne borbe zoper cerkev in verstvo. Vzdržuje slejkoprej dve propagandni glasili: časopis »Antireligioznik« (izhaja dvakrat na mesec) in tednik ali točneje petdnevnik »Bezbožnik«. Še lani sta izhajala oba polnoštevno in pravočasno. A v teku prvih šest mesecev t. l. smo dobili samo dve številki »Antireligioznika« in tudi »Bezbožnik« je postal nereden: namesto vsakega petega izhaja kvečjemu vsak deseti dan, torej se je skril do polovičnega obsega. To pomeni seveda, da se je državna blagajna naveličala podpirati malo priljubljena lista, ki nista v stanju shajati z maloštevilnimi naročniki. »Bezbožnik« izvaja dobesedno: »Mi raztresamo prave bisere nevednosti in lahkomišelnosti. Naši sodelavci nadomeščajo pravo protiversko delovanje z veseliciami in sprevodi, pripovedujejo prastare smešnice o popih ali pa smatrajo, da bo versko čustvo kmalu izumrlo. Med tem razvijajo naši sovražniki smotreno globoko delovanje in po sovjetskih graščinah na kmetih se polastijo tudi velikih industrijskih podjetij. Posebno obupne razmere so zavladale v premogovnikih ob Doncu, kjer rudarski sovjeti sploh ne marajo, da bi prišli iz Moskve poslani agitatorji od besede. Še več: glasovi, ki zahtevajo »spravljivost«, se slišijo že na sejah našega »Sojuzu vojninstvujuščih bezbožnikov«... Protiverska propaganda za odrasle je seveda najbolj nevhvalna. A neuspeh protiverske

Francoška pisateljica Colette, ki je te dni prešla komanderski križ Francoške častne legije. To je drugi pot, da je ženska odlikovana s to častjo

vzgoje pri šolski in komunistični mladini je še bolj nevaren. Novo pokolenje, »edino upanje sovjetske vlade«, proti vsakemu pričakovanju ne kaže nobenega navdušenja za »popolno uničenje preživele buržujske verske preteklosti«. Če je poprej trdil vsak navdušen komсомолец, da »je Bog pravilica, ki so jo izmislili izkoriščevalci protelarijata«, odgovarjajo zdaj na zahteve bezbožnikov: »Kako vam bomo navdušeno pomagali, če sami ne veste, ali ni Boga v nebesih. Teža pač nihče od vas ne ve.« Kar se tiče sovjetske obvezne t. j. ljudske šole, sploh ne marajo verni starši, da bi tja pošiljali deco, ker pravijo: »Saj se naša deca doma itak ve dobroga nauči kakor vaši šolarji.« Slične izjave ostanejo nezakazane, ker preobremenjeni učitelji nimajo časa, da bi se pobrigali za protiversko delovanje. Razen tega nimamo še zdaj dosti profesorjev, nadučiteljev in voditeljev izvenšolskih prosvetnih tečajev, ki odkrito nastopajo po deželi proti našemu protiverskemu delovanju. Iz teh tožba je razvidno, da »fronta« ni samo predrt, temveč se majo na celi črti od ljudske šole preko komunistične mladine in Sojuzu bezbožnikov do državnega socialističnega gospodarstva na kmetih in v tovarni. Zdrava ruska duša zmaguje zopet enkrat nad svojo teorijo.

Radecki pri kranjskih Janezih.

Radecki je obiskal polk kranjskih Janezov. Kakor običajno se je obračal na posamezne vojake s tremi vprašanji: Koliko si star? Koliko let služiš? Ali tvoji starši še živijo? Vsa vprašanja so se mu izpolnila. Pri nekem vojaku pa je general vprašanja zamešal in vprašal najprej, koliko let služi. Janez se odreže: »Dva in dvajset let.« Radecki se začudi in vpraša, koliko je pa star? »Dve leti!« pravi Janez. Radecki nato: »Sedaj pa ne vem, kdo je neumen, ti ali jaz?« Janez: »Obadva, gospod general!«

Londonska konferenca:

Ob smrtni postelji...

Gotovo je bil ta teden najvažnejši teden svetovne gospodarske in denarne konference v Londonu. Nejasnost glede bodočega razvoja ameriške gospodarske politike zlasti glede tečaja dolarja je ob vedno hujših napadih, ki so jih morale prestati države z iglaktano zlato veljavo, povzročila fronto držav z dobro funkcionirajočo zlato valuto: Francije, Belgije, Holandije in Švice. Izdelale so naslednjo zelo važno resolucijo:

Zavedajoč se, da je vzdrževanje zlatih valut za gospodarsko in finančno obnovo sveta, za rešitno kreditiranje in za zavarovanje v državah z zlato valuto doseženega socialnega napredka bistveno, potrjujejo formalno svojo voljo vzdrževati svobodno funkcioniranje zlatega standarda pri sedaj veljavnih zlatih paritetah in v okviru obstoječih obrestnih stopenj, pozivljajo podpisane vlade svoje osrednje banke, da ostanejo v ozkem stiku, da dajo pričujoči izjavi največji uspeh.

Ta izjava je gotovo pravilno doumela pomen sedanjih zlatih valut in njih stabilnosti za vse svetovno gospodarstvo. Zato je proti tej jasno izraženi volji moral poslati posebno spomenico sam Roosevelt, ki ima velik interes na tem, da se svetovna gospodarska konferenca ravno radi Amerike ne razbije. V svojem odgovoru je Roosevelt tudi dejal, da stremi za definitivno stabilizacijo valut, toda smatra, da danes ni pravi čas za zapravljive zlatih zakladov (ki bi se morali v slučaju vzdrževanja stabilnosti valute mobilizirati, Op. uredn.). Ko bo svet edin glede gospodarske politike, tedaj se da razpravljati tudi o boljši razdelitvi zlata itd.

Danes skuša Roosevelt reševati konferenco, katero je sam s svojo denarno politiko spravil na bolniško posteljo. Najbrž se bo nadaljevalo delo v odborih, dotikali pa se najbrž ne bodo finančnih vprašanj. Tako nadaljevanje dela je sicer smešno, ker nima nobenega smisla. Toda pred svetom ne sme izgledati, da je konferenca propadla in nekaterim delegatom se tudi še ne mudi domov.

Kako je v Ameriki

Roosevelt sedaj ne more več zapustiti linije svoje politike, ki jo je našel ob svojem nastopu. V Ameriki je zavladalo inšlacijsko razpoloženje.

Državne finance

Finančno ministrstvo je izdalo podatke o toku državnih dohodkov in izdatkov v mesecih aprilu in maju, torej za tekoče proračunsko leto 1933/34. V aprilu in maju pa so se izvrševali še dohodki in izdatki za prejšnje proračunsko leto. Skupno so dohodki čez leta 1932/33 in meseca aprila ter maja za to leto znašali 6096,4 milij. Din. izdatki pa so znašali 6380,6 milij. Din. Deficit v znesku 294,2 milij. je pokrit iz fonda za vojno škodo, deloma pa iz dohodkov uradno-penzij-skega fonda.

Finančne državnih gospodarskih podjetij so dale dohodkov 3390,5 (proračun 4501,0) milij., izdatkov pa je bilo 3423,3 (proračun 3748,1) milij. dinarjev. Poleg tega je ostalo pri drž. gospod. podjetjih likvidnih, pa še neizplačanih računov za leto 1932/33 400,5 milij. Din. ki se razdele sledeče: gl. ravn. drž. žel. 333,3, ravn. rečne plovbe 10,4, pri min. za gozdove in rudnike 56,7 milij. Din. Aktivna državna podjetja so dala presežka 226,7 milij. Din. pasivna pa so imela presežka izdatkov nad dohodki 259,5 milij., ki se razdele sledeče: drž. železnice 220,5, rečna plovba 19,6 in ministrstvo za gozdove in rudnike 11,4 milij. Din.

*

V tekočem proračunskem letu so znašali državni dohodki (splošna državna uprava) 928,9 milij. (proračun 1165,0 milij.), izdatki pa 720,3 (proračun 1165,0 milij.). Proračun doh. je bil izvršen s 80,6%, izdatkov pa 61,8%. Kot prejšnje leto so relativno višji kot proračun izdatki za pokojnine, kjer znaša odstotek izvršenih izdatkov v primeri s proračunom 113, nadalje je prekoračen tudi proračun za vrhovno državno upravo za 8,8%. Lani so v istih mesecih (aprilu in maju) znašali dohodki 866,5 milij., za izdatke pa nimamo podatkov, ker so nam na razpolago samo podatki za prve tri mesece prorač. leta, torej april, maj in junij.

Med dohodki so najboljše dotekali monopoli, posebni davki in poštne pristojbine. Poleg tega pa je treba upoštevati dejstvo, da je imela država na koncu meseca maja pri splošni državni upravi 10,8 milij. pri drž. podjetjih pa 22,2 milij. likvidnih, a neizplačanih računov.

Finančne državnih podjetij so se v prvih dveh mesecih razvijale sledeče: dohodki so znašali 474,8 (proračun za ta dva meseca 663,95) milij., dohodki v dveh mesecih lani 488,4 milij., izdatkov pa je bilo 351,84 milij. Din. (proračun za to dobo 574,7 milij.) Din. Dohodkov je primeri s proračunom prišlo 71,5%, izdatkov pa je bilo izvršenih 61,6%. Presežek je bil zaradi slabšega izvrševanja proračunskih izdatkov višji kot v proračunu: znašal je 122,9 milij. v primeri s proračunanimi 39,2 milij. Din.

Insolvenca v juniju

Društvo industrijcev in veletrgovcev je izdalo svojo statistiko konkurzov, poravnanih in posredovalnih postopanj za junij. Iz te statistike je razvidno, da je število konkurzov in poravnanih postopanj, ki je doseglo v juniju rekordno višino s skoraj 200 postopanj, torej več kakor 30 na dan. V tem oziru je bil rekorden le še februar.

V ostalem je bilo razglašanih 24 konkurzov (lani 70), 12 (68) poravnanih in 194 posredovalnih postopanj. V Sloveniji smo imeli 4 (6) konkurzov, 5 (13) poravnanih in 21 posredovalnih postopanj.

Rekord v posredovalnih postopanjih ima savska banovina, ki je pa tudi po številu prebivalstva in številu trgovstva in obrtništva največja. V ostalem je bilo v juniju v primorski in drinski banovini odprtih več posredovalnih postopanj kot v naši banovini. Nadalje je število posredovalnih postopanj bilo v Sloveniji v juniju znatno večje kakor v maju, ko jih je bilo samo 9.

Skupno je bilo v prvi polovici leta razglašanih v vsej državi 174 (lani v prvi polovici leta 421) konkurzov, 160 (656) poravnanih in 859 posredovalnih postopanj.

—1—

Poštna hranilnica v juniju 1933. V juniju je število vlagateljev naraslo za 3.532 na 238.287, vsota vlog pa za 5,3 na 487,6 milij. Od začetka leta pa do danes je svota vlog 44,9 milij. Din. Nadalje je v čerkovnem prometu število računov naraslo za 100 na 22.585, promet na njih pa je znašal v juniju 4.944,4 milij. Din. v maju letos pa 4.744,3 milij. Din. Odstotek brezgotovinskega prometa je narasel od 47,75 na 51,42%. Vloge na računih so se nezmerno zvišale od 881,0 na 890,4 milij. Din.

Cene sirov se dvigajo dalje, vendar največ samo v razvrednotenih dolarjih. Ostala tržišča reagirajo bolj malo na ta dvig cen. N. pr. dvig cen pšenice se ni zamenjal dosti odrazil na liverpoolski borzi in drugod. Številke o zaposlenosti so sicer nekoliko boljše, vendar je vprašanje, kako bodo šle še višje. Wallstreet (newyorška borza) beleži stalen dvig tečajev. Indeks tečajev na njej je narasel od 54,8 dne 27. maja na 60,3 dne 1. julija. Promet na efektivni borzi je narasel od 104,2 milij. komadov maja na 125,6 milij. junija. Pripominjamo, da je znašal promet lani junija samo 23,0 milij. komadov. Tako visokega prometa borza še ni videla razen oktobra 1920, ko se je začela katastrofa na newyorški borzi, ko je znašal 141,7 milij. komadov.

Gotovo je, da je danes ameriško gospodarstvo eno najbolj avtarknih (samozadovoljivih) in zato je tudi taka politika kot se izvršuje sedaj mogoča. Izvoz in uvoz tvorita le majhen del nacionalne potrebe in proizvodnje. Komaj par odstotkov ameriške produkcije gre v inozemstvo, čeprav je Unija ena izmed največjih trgovskih držav na svetu.

Kot smo že omenili, je danes Roosevelt težko spremeniti svojo politiko. Ne samo iz prestižnih razlogov, ampak ker mu je to tehnično nemogoče. Današnje spekulacije ne bo mogoče ustaviti in s tem pride ona inflacija, ki ne bo kontrolirana, odnosno ne bo mogla več biti kontrolirana. Tako lahko Amerika pričakuje stabilizacijsko krizo, ki bo tem hujša, čim dalj bo padel dolar.

Dolar padel doslej za četrtno

Tečaji na newyorški in pariški borzi kažejo, da je do danes padel dolar za 25% v primeri z dosedanjim zlato pariteto, ki se da izračunati najbolj po tečaju franc. franka, odnosno New York v Parizu.

New York (v oklepajih paritete). Pariz 5.2975 (3.918), London 4.50625 (4.87), Bruselj 18.86 (13.904), Milan 7.90 (5.263), Madrid 11.31 (19.285), Amsterdam 54.21 (40.196), Berlin 32.05 (23.821), Stockholm 23.27 (26.799), Oslo 22.66 (26.799), Kopenhagen 20.15 (26.799), Curih 26 (19.295).

Borza

Dne 6. julija.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Amsterdam, Curiha in Prage. Popustili je neznanito Pariz, nadalje bolj London in New York. Druge devize so pa narasle. Najbolj je narasla lira, ki je tudi mednarodno zelo čvrsta.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi neizpremenjen zaključen po 8,85, na zagrebški je narasel na 8,65, na belgrajski pa na 8,64. — Grški boni so notirali v Zagrebu 40—42, v Beogradu 44 blago.

Ljubljana. 7% inv. pos. 45—46, agrarji 28—29, vojna škoda 192—195, 8% Bler. pos. 34—36, 7% Bler. pos. 32—33, 7% pos. Drž. hip. banke 48—52, Trboveljska 135 den.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 58.504 Din.

Curih. Pariz 20,88, London 17,35, New York 385, Bruselj 72,45, Milan 27,675, Madrid 43,40, Amsterdam 208,25, Berlin 123,10, Dunaj 73,24 (50), Stockholm 89,25, Oslo 87,10, Kopenhagen 77,5, Praga 15,41, Varšava 58,05, Atene 2,96, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tendenco za dinarske papirje je bila čvrstejša, dočim so dolarski papirji ostali v glavnem neizpremenjeni. Ker je trgovanje z dolarskimi papirji omejeno samo na one komade, ki so bili že uvoženi v Jugoslavijo, se naravno njih tečaj razvija brez vpliva fluktuacij dolarja.

Prometa je bilo nekaj več. Na zagrebški borzi je bilo zaključenih za 3000 dol. 7% Blera in 50.000 nom. begl. obveznic. Nadalje je bilo zaključenih 30 delnic Priv. agrarne banke, ki je čvrsta in 20 delnic Trboveljske.

Ljubljana. 7% inv. pos. 45—46, agrarji 28—29, vojna škoda 192—195, 8% Bler. pos. 34—36, 7% Bler. pos. 32—33, 7% pos. Drž. hip. banke 48—52, Trboveljska 135 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 45 do 46 (46), agrarji 27—28, vojna škoda 195—200, 8% Bler. pos. 34—35, 7% Bler. pos. 32—35—32,75 (32,25, 32,75), 7% pos. DHB 50 bl. — Delnice: Narodna banka 3650 den., Priv. agr. banka 211—214 (212, 213), Sečera Osejak 145—152,50, Impeks 50 den., Trboveljska 140—150 (140).

Belgrad. Narodna banka 3800—3850 (3800), Priv. agr. banka 218—220, 7% inv. pos. 44,50 do 45,50, agrarji 25—25,50, vojna škoda 199,50—201 (200, 199,25), 6% begl. obv. 33,25—33,75 (33,60), 8% Bler. pos. 34,50—35,50 (35), 7% Bler. pos. 32—32,50, 7% pos. DHB 47—50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 51,45, Aussiger Chemische 174,00, Alpine 12,95, Trboveljska 15,30, Rima Murany 24,70.

Žitni trg

Sporazum velikih producentov in izvoznikov

Položaj na žitnem trgu je v znamenju rezerviranosti. Iz Londona so prispеле vesti, da so 4 glavne produkcijske in izvozne države sklenile sporazum o omejitvi posejanih površin za 15% in obenem o omejitvi izvoza. Te glavne države so: Unija, Kanada, Avstralija in Argentina. Te štiri države so lani pridelale 432,9 milij. met. stotov pšenice, dočim je znašala svetovna produkcija 1080,0 met. stotov. Obenem so te štiri države lani izvozile 145,1 milij. met. stotov pšenice in so bile odločilne na žitnem trgu.

Poleg tega so svetovna žitna tržišča tudi v negotovosti, kaj bo z dolarjem. Padec dolarja se že kaže v vplivu tudi na cene.

Na našem trgu je tudi razpoloženje zelo rezervirano. Pričakovati je, da bo drug teden prišel k nam v Slovenijo na trg že novi ječmen. V pšenici se opazja pomankanje dovozov in so se cene za staro blago zvišale na 230. Za novo blago se zaradi slabih znakov (premalo solnčnega vremena) govori o ceni 260. Koruza je nekoliko slabšeja in sta že danes pariteta Indija 75—76, na ugodnejših postajah 78—80, mlevska okrogla 90—95, činkvanti 120—125. Moka stane 365.

Budimpešta. Tendence: slaba. Promet: živahen. Pšenica: okt. 11,73—11,95, zaklj. 11,72—11,73; marec 13—13,17. — Rž: oktober 7,13—7,28, zaklj. 7,13—7,14; marec 8,14—8,28, zaklj. 8,18—8,20. — Kuruza: julij 8,28—8,35, zaklj. 8,30—8,32; avgust 7,35—7,42, zaklj. 7,35—7,37; sept. 8,55—8,60, zaklj. 8,55—8,57.

KULTURNI OBZORNIK

Glasbeno vzgojno delo ljublj. konservatorija

Vzporedno z zaključevanjem letošnjega šolskega leta je priredilo ravnateljstvo ljubljanskega drž. konservatorija v presledkih v preteklem mesecu vrsto javnih produkcij, da z njimi manifestira pred javnostjo svoje skrito pedagoško glasbeno delo. Celotni pregled vseh teh produkcij, ki so zajemale v glavnem reproduktivne zmožnosti gojencev (iz produkcije mladega skladateljskega naraščaja smo čuli eno samo delo), je pokazal v prerezu dosti uspeha. Reprodukativni študij se v glavnem deli na dvoje: v instrumentalni in pevski. Z enotnega vidika kvalitete pa prvi vsekakor dosega višje vrhove od drugega. Zlasti klavirske in violinske sposobnosti se lepo oblikujejo in to je prav, ker smo do zadnjega časa Slovenci s svojim izrazitim pevsko glasbenim stremeljenjem močno prekrili instrumentalnega. — O solo petju na splošno bi veljalo, da imamo med naraščajem marsikak upoštevanja vredne talente; več ugotovljati pa je riskantno, ker bo uspeh posameznika bodisi v opernem, bodisi koncertnem udejstvovanju, odvisen predvsem od resnosti in notranje sile njega samega in na drugi strani od pravega glasovnega izražanja. — Z druge strani tega splošnega pregleda pa bi kazalo zopet opomniti, da se izgublja pedagoško delo le preveč v obvladovanje tehnične strani posameznih reprodukcijskih sredstev in s tem pogreša sistematične vzgoje v splošno glasbeni smeri. Kajti res ne zadostuje, če absoluten konservatorij obvlada le svoj instrument, pa pri tem komaj sluti vprašanja, ki se tičejo bistva glasbe, njenega postanka, vzročnosti, oblikovanja, estetike, razvoja, izraznega načina in z njim v zvezi interpretacije in podobno. Mislim, da še zlasti naš čas v svoji razbitosti kar vpije po javnosti v takih vprašanjih in na tej osnovi po čim jasnejši orijentaciji.

Posamezne produkcije so imele v pretežni večini dosti stvarno obliko; zaključevale so v sebi delne smeri glasbenega izraževanja. Ko bi se v tem načinu v bodoče še izpopolnjevale in poglobljale preko prikazovanja tehničnih sposobnosti posameznih gojencev v skupnost, v smiselno umetniško oblikovano enostnost, bi se vsekakor lažje približale zahtevanim ciljem.

Prva produkcija je imela še šablonski obraz: vrsta najrazličnejših učencev, z najrazličnejšimi predmeti in tedaj seveda ista zmešnjava v programu. Pokazala pa nam je vendar marsikake sposobnosti gojencev. — Tako smo topot menda prvič čuli fagotista (G. Loparnik) z domače šole (G. R. Miglič), ki je s svojo lepo izurjenostjo in muzikalnim predznanjem dokazal, da se bomo tudi v izobraževanju takih in podobnih instrumentov lahko postavili na svoje noge, kar mora biti naš cilj. Tudi flavtist (V. Campa, šola G. S. Korosca), ki je ob tej priliki nastopil, je že lepo izurjen. — Trije učenci klavirja (Drnata Anton, Mucka Božena in Saplja Božena) so pokazali mnogo smisla za ta instrument in dosti muzikalnosti, dasi z ozirom na svoje učitelje (gđe M. Vogelinkova, g. M. Smale-Svajnerjeva ing. L. M. Škerjanc) prvi poglobljeno bolj v muzikalne finese, drugi v virtuosno tehniko in tretji nujno udeležitvost. — Dva violinsti (Burger K. in Pianekci Zoran), ki ju oba že poznamo iz ponovnih nastopov, sta ob tej priliki pokazala zopet stopnjo dalje na osnovi svojih izrazitih sposobnosti. Prvi (šola G. K. Jeraja) bolj z ozirom na prvobitno glasbeno, drugi (šola G. K. Rupla) bolj prefinjeno tehnično stran. — Nadalje smo čuli štiri pevce (Ivančič Sonja, Švigelj Cveto, Petrovič Tone in Trost Milena), o katerih pač ne moremo trditi, da nimajo glasovnega materiala, temveč obratno, zlasti moška glasova imata dosti prirodnih vrlin, ki utegnejo po pravem izoblikovanju roditi prave uspehe. — Končno naj omenimo še nastop tria iz komorne šole G. J. Slaisa, ki je v zasedbi klavirja (Menardi Pija), violine (Ornik Francka) in violoncella (Šivic Gustav) izvedel svojo nalogo z marsikako fineso iz komornih zahtev.

Druga produkcija je imela enotno lice; bil je to klavirski večer, ki ga je priredil s svojimi učenci klavirski pedagog Tone Ravnik. Ko bi imel ta nastop še v izbiri programa tako srečen uspeh, kot ga je imel v izvedbi, bi mogli to produkcijo šteti k najbolj zanimivim tovrstnim nastopom. Kajti mogel si tu opazovati razvojne faze pedagoškega dela, na različnih učeniških sorazmerno z nadarjenostjo, predvsem vsled enotnega načina interpretacije. Mogel si ugotoviti način podajanja samega in razbrati njegove kvalitete, končno pa so te zajemale vendarle tudi posamezne skladbe, bodisi preprostejši klasični ali modernejši domisleki, bodisi prav zavite in velike spretnosti zahtevajoče skladbe tudi za dva klavirja, ki jih je s svojimi najboljšimi učenci (Adamič Bojan, Kanc Pavla in Menardi Pija) podal učitelj sam. Seveda so tudi ostali učenci (Žiža Peter, Jug Majda, Bradac Zora, Sonc Zora) pokazali mnogo v detajle segajočih fines. — V celoti so vrline Ravnikove šole predvsem v jasni plastiki, v plemenitem zvoku in stvarni interpretaciji in to je z estet-

ske glasbenega vidika velika vrednost, ki (če se že hočemo spomniti nastopa gojencev zagrebške akademije pri nas) močno presega ono povprečnost.

Dve operni produkciji, ki sta se vršili v dramskem gledališču in vsebovali prizore iz raznih oper, sta imeli namen pokazati sposobnosti mladih pevcev v operni reprodukciji. Nastopilo je kar šestnajst solistov (gojencev ravn. Hubada, ge. Foedrauspergove in ge. Wistinghausnove), pač različne vrednosti. V ženskih vlogah so se predstavile: Verbič Milena, Gnus Mira, Korenčan Stelka, Campa Slava, Sok Dragica, Oberwalder Marta, Perdan Jeanetta, Rudolf Vida in Kristan Anica. V moških pa: Petrovič Tone, Drnata Anton, Likovič Joža, Švigelj Cveto, Burger Drago, Brišnik Miloš in Hribar Lado. Kdo se bo mogel iz te lepe vrste mladih pevcev vidno in trajno uveljaviti, je težko proročati. Velja pač v uvodu rečeno. Vendar drž, da so kvalitete razlike med posameznimi pevci prav občutne, in da ni prav jasno, kako se vrši izbira teh, ki naj nastopijo, če se jemlje merilo vsaj po povprečni umetniški vrednosti. Kar se tiče operne šole (vodi jo ga. Cirila Škerlj-Medvedova), je treba priznati lepo skrbnost in smiselnost, ki se javlja v režiji posameznikov in skupnih prizorov. Zdi se le, da bi bila izbira snovi lahko malce bolj stvarna z ozirom na sposobnosti pevcev in značaja glasbe. Na produkcijah sta vodila pevce in jih spremljala na klavirju operna kapelnika dr. Švara in Anton Neffat.

Na naslednji produkciji sta se predstavila s samostojnim nastopom čelist Bajde Oton in klavirist Gallatia Reinhold, oba odlična diplomirana na učiteljskem pedagoškem oddelku. Program sam je sledil zopet bolj prikazovanju strokovnih sposobnosti. Gallatia R. je izvedel nekaj samostojnih skladb in spremljal čelistu. V njegovem izvajanju se je zrcalila velika umetniška vrednost njegovega pedagoga Janka Ravnika, ki že skozi leta tako plodovito vrši svoje poslanstvo in vlija svojim učencem tako pristno in v detajle izvedeno glasbeno občutje, kar je njegova najvišja kvaliteta. Čelist O. Bajde, ki je član znanega mladega slovenskega kvarteta (gojencev G. E. Berana), je nastopil z dvema skladbama in dokazal predvsem svojo lepo muzikalnost. Ton instrumenta mu še ni sicer dosegel polne plemenitosti, a osnova je nakazana in že samo boljši instrument utegne v tem oziru zredno zvišati vrednost. Lepa je njegova tehnična kakovost.

Produkcija v Unionski dvorani je imela namen predstaviti obštevno violinskega absolventa visoke šole Leona Pfeifferja, gojenca priznanega pedagoga Jana Slaisa. Violinist je ob tej priliki izvedel samostojen koncert, z deloma klasičnim deloma modernejšim sporedom, ki se je ob koncu seveda razpredel v že nekam kičasto vsebino, kar je splošno, — pa prav nič umetniška — razvada violinskih umetnikov. Omenimo naj, da je v sporedu modernejše glasbe izvajal violinist med drugim »Fantazijo« Frana Šturma, mladega absolventa kompozicijskega oddelka. Skladba kaže prirodni dar in marsikaj znanja. V smeri sledi Sl. Osteren, ima mnogo lepih domislekov, le še labilno arhitektoniko. — Leon Pfeifer je v svojem nastopu lepo uspel. Svojo izredno tehnično izvežbanost je pokazal v Čajkovskijev »Koncertu«, ki je prav trd, morda še malce predr oreh za tak nastop, ki pa ga je violinist vendar prav učinkovito izlučil. V Händlu je pokazal zdrav interpretacijski smisel, v zadnjih točkah pa čustvo in virtuosnost. Ugotoviti je treba, da ima violinist dosti krvi v svojem muziciranju, kar je za solo-violinista ugodnost. — Spremljal ga je na klavirju že omenjeni pianist R. Gallatia.

In še sklepna produkcija se je vršila v Unionski dvorani, kjer smo zopet čuli prav pester program v prav raznoliki reprodukciji. Nastopil je godalni orkester drž. kons., ki sta ga vodila in dokazala svoje lepe dirigentske sposobnosti Müller Gustav in Šušteršič Vinko (dir. šola L. M. Škerjanca). Prvi je dirigiral Vivaldija, drugi pa Saint-Saënsov klavirski koncert, v katerem je plavirski del izvajala absolventka srednje šole, Bajc Ladka. Omenjena, kot tudi Vodušek Valens, ki je predvajal dve solistični klavirski skladbi, sta oba iz šole Janka Ravnika, in se tedaj pri obeh javljajo že omenjene kvalitete. Zlasti slednji je presenetil z interpretacijo, ki ji je osnova jasna koncepcija. Njegova razvojna linija — zlasti v zadnjem času vzbujala pozornost. — Poleg omenjenih je nastopilo pet pevcev solistov: Campa Slava, Perdan Jeaneta, Likovič Joža (vsi iz šole ravnatelja M. Hubada) ter Sok Dragica in Laharnar Marij (iz šole ge. V. Wistinghausnove). Vsi pevci imajo sorazmerno prav lepe glasove, in eden ali drug zna s časom doseči kar vidnejšega. — Če končno omenimo še nastop absolventa sr. ž. za klavir, Rueha Branka, ki ima lepo muzikalnost in mnogo tehničnih sposobnosti (šola G. V. Vlačava Launa), je s tem nekako zaključen kratki pregled vseh produkcij, ki jih je priredilo ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani k zaključku letošnjega šolskega leta, kot javni izkaz svojega pedagoškega dela.

V. U.

Sport

Drevi vsi na igrišče Ilirije

Necoj se spoprimeta na ilirijanskem igrišču dve enajstorici, kakršnih Ljubljana še ni videla. Ni sicer še točno znano ali bosta šteli moštvi po enajst mož ali več, kar pa na stvari nič ne spremeni, ker je pri tako važni tekmi pač vseeno, ali je nekaj igralcev na eni kot na drugi strani več ali manj. Glavno je, da bodo eni zmagali, in to upamo, da se bo zgodilo, če ne bomo doživeli neodločenega rezultata. Obe moštvi sta se temeljito pripravili za to borbo, o čemer smo globoko prepričani, ker sta tako na skrivnem trenirali, da ju ni bilo mogoče izslediti. Tudi postavi so nam šele prav zadnji trenutek zapupali; ker pa imajo dovolj prvotreniranih rezerv na razpolago, je zelo verjetno, da se bo še kaj spremenilo. Le eno vemo, namreč to, da so vsi sijajni igralci tako z glavo kakor z nogami, da so izredno nevarni strelci lastnih nog v prosti zrak in da se bo lahko revica — žoga zaradi njihove prezaposlenosti s samim seboj vendar enkrat temeljito odpočila. Vsakdo, ki so hoče res prav pošteno nasmejati, ne bo zamudil ugodne prilike, zlasti še zato, ker je ves dohodek namenjen našim največjim triptinom v zemeljskih rovi, ki morajo sedaj vsled nezaposlenosti celo stradati.

BRIDGE-TURNIR

V času od 23. do 26. junija t. l. sta se vršila v kopališču Palib v Subotici dva bridge-turnirja. Najprej se je odigral turnir za pare, za katerega je vladalo veliko zanimanje, ker so se na tem turnirju privkrali sestali igralci raznih mest Jugoslavije. Bili so zastopani igralci Belgrada, Zagreba, Subotice, Osijeka, Sombora, Sente, Novega Sada, Vel. Kikinde itd. Turnir za pare se je odigral z zloženimi kartami po Mitchell-sistemu. Po dovršeni in napeti borbi so bili objavljeni sledeči rezultati: I. nagrada dr. D. Kastl—dr. L. Singer, Zagreb. II. nagrada gg. Ke-

reny—I. Kereny, Sombor. III. nagrada gg. I. Reiner—I. Beck, Subotica. IV. nagrada gg. S. Meer—B. Mučarov, Subotica.

Senzacijo vse prireditve je vzbudil team-turnir med mesti: Belgrad, Zagreb, Subotica in Sombor. Ta turnir se je vršil v veliki dvorani zdraviliškega doma. Nastopili so za Zagreb: dr. E. Ladany—inž. A. Bresslauer, dr. D. Kastl—dr. L. Singer, za Subotico: dr. I. Györfy—dr. I. Balogh in H. Reiner—I. Beck; za Sombor: Tibor pl. Alföldy—H. Schöffer, B. Fischer—I. Kereny; za Belgrad: D. Blagojevič—C. Pollak, I. K. Alkalay—G. Stern. Team-turnir se je odigral po Patton-sistemu. Po zelo napetih borbah, ki so se vršile v treh kolih, je zmagal team Sombora s 14 točkami, na drugem mestu je Subotica z 9 točkami, na tretjem Zagreb s 6 točkami, na četrtem Belgrad, ki je izgubil z 29 točkami. Tehnično vodstvo prireditve je bilo v rokah starega rutinerja gosp. V. pl. Marsano, ki je bilo kakor vedno odlično in vsestransko zadovoljivo.

*

Kolesarske dirke za svetovno prvenstvo se vršijo letos v Franciji, in sicer v Parizu. Boj za svetovno prvenstvo na cesti za amatere in za poklene vozače se vrši v ponedeljek, dne 14. avgusta na dirkališču avtodroma v Monthery v neposredni bližini Pariza. Proga za amatere bo imela 125 km, pokleni vozači pa imajo prevoziti 250 km. Prva tekma se prične jutraj ob 7, druga pa ob 11 dopoldne. Za obe skupini je predviden skupen start. Vsaka pomoč tudi med vozači samimi je zabranjena in kdor bo v tem grešil, bo izključen od nadaljnjega tekmovanja.

Nov svetovni bokserski prvak. V Chicagu sta se pretekli teden spoprijela bokserja iahke teže Canzoneri in Ross. Zmagal je slednji, ki je imel v vseh kolih premoč nad svojim nasprotnikom ter si je izvojeval naslov svetovnega prvaka.

MALI OGLASI

V malih oglasih večja vsaka beseda Dm 1.—; šenitovanjski oglas Dm 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Dm 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonka, 3 mm visoka pečatna vrstica po Dm 2.—50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Letovišča

HOTEL »HOM«
v Podhomu, Gorje pri Bledu — oddaja penzije od 32 do 40 Din. Odda tudi več sob s kuhinjo.

Službe iščejo

Dekle z dežele

pošteno, išče službo kot pomoč gospodinj za vsako plačo. Naslov v upr. »Slovenca« pod 7616. (a)

Sodarski pomočnik

mlad, z večletnimi spričevaji, išče službo. Sprejme tudi posle službe, skladiščnika ali slično. Položi 1000 Din kavcije. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod 7631. (a)

Denar

Varno naložen denar

Iščem družabnika z 200 do 300.000 Din gotovine za povečanje obrata. Denar se obrestuje do 30%. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Sigurna eksistenca« 7622. (d)

Stanovanja

Sobo in kuhinjo

oddam blizu dolenskega kolodvora. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 7562. (c)

Službodob

Korespondenta (-info)
samostojnega, s perfektnim znanjem slovenskega, srbo-hrvaškega in nemškega jezika, stenografije ter urnega strojepisa — iščemo za takoj. Ponudbe v vseh treh jezikih in v cirilici, z navedbo plače, je poslati na: »Kolinska tovarna d. d., Ljubljana.

Posredstva

Kupim staro stavbo
po možnosti v centru Ljubljane, primerno za adaptacijo. Prednost imajo stavbe, ki so zadolžene. — Pismene ponudbe brez posredovalca je takoj poslati upravi »Slovenca« pod »Naš dom« št. 7623. (p)

Kupimo

Domač motovilec

kupuje po najvišji dnevni ceni trgovina s semeni: Josip Gagel, Ljubljana, Semenišče. (k)

Obrt

Krušno moko in rženo moko
vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24. (c)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajalci
af motorja bi znebil se rad. brž kupcev ti mnogo prižene Slovenčev najmanjši inšerat

Najcenejša kurjava

so suhi odpadki od žage. Vedno na zalogi pri Ivan Siska, Metelkova št. 4. — Telefon 22—44. (l)

Semensko ajdo koruzo rdečo deteljo

nudi najceneje tvrdka

Fran Pogačnik
d. z o. z.

Ljubljana

Tyrševa 67 (Dunajska) nasproti mitnice.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Modna konfekcija!

Najboljši nakupi A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (l)

Svilene nogavice 12 Din
Flor nogavice 12 Din
Moške dolge nog. 12 Din
Damske kratke n. 6 Din
Otroške kratke n. 3 Din

M. SUŠNIK

Krekov trg 10 nasproti Mestnega doma.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davki plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov Din.

Za vsa zavarovanja pride v poštev le

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

ZAVARUJE: 1. požar, 2. vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonove, 3. življenjska zavarovanja v vseh modernih kombinacijah, posmrtninsko zavarovanje »Karitas«

Zavarujte sebe in svoje imetje edino pri domači slovenski zavarovalnici.

Inserirajte v „Slovenca“!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Zapustil nas je za vedno naš dobri soprog in oče, gospod

Josip Sernec

davčni uradnik v Gornjem gradu

ki je danes dopoldne po dolgi in mučni bolezni, v 50. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal. Zemeljski ostanki pokojnega bodo prepeljani iz Gornjega grada v Celje, kjer se bo vršil pogreb v soboto 8. julija ob 4 popoldne na okoliškem pokopališču.

Gornji grad-Celje, dne 6. julija 1933.

ŽALUJOČI OSTALI

Na potovanje

vzemite s seboj

BOTOT

kremo za zobe. Praktična, ker je v nezlomljivi škali, pa ekonomična

ker traja 3 mesece

D. Pechmajou & Cie, Zemun

Dijaškim staršem!

Šola Hajdukovič opozarja starše, katerih otroci so za kakšno leto izostali ali da ponavljajo razred ali da so izgubili pravico do nadaljnjega rednega šolanja, da jih takoj vpišejo v to šolo, da nadomeste izgubljen leta.

Obstoja poseben tečaj za dijake, ki niso poglagali ali so padli pri sprejemnem izpitu.

V sami šoli je pensionat pod zelo strogim in skrbnim nadzorstvom profesorjev.

Podrobna pojasnila in »pisovanje ves dan v šoli« Kajmakčalanska 58, Beograd VII. Tel. 20-752 (pri Borovem parku).

Starejšim osebam

revmatske bolečine

zagrenjujejo stare dni. Vsem, ki trpite na revmatizmu, protinu, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu, se priporoča masaža.

Za masažo je

ALGA

Masaža z Alga Vas hrepi, osvaja.

ALGA je za stare ljudi pravi blagoslov.

1 steklenica ALGE Din 14.—.

(Reg. br. 18.117/33)

Hotel Troha BLED

Menu 15 Din, sobe od 10 Din naprej. V glavni sezoni vsak večer koncert in ples. Pension junij, september 45 Din, julij—avgust 60—80 Din.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska števil. 3030.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

>Ali si šel v mesto?

>Sem.

>In si bil v kleti?

>Bil.

>In ne v najboljši družbi, Rory? je očitačoče pripomnila Kathleen.

>V slabši kakor mislim, da bom še kdaj, je pošteno priznal Rory.

>Ti torej priznaš vse to?

>Priznam vse, kar je res.

>Kaj torej praviš zaradi dekleta, v katero si bil tako zaljubljen?

>Zaljubljen?! je ogorčeno vzkliknil Rory. »Kathleen, na tem svetu je samo eno dekle, ki ga ljubim in to si ti. Prisegam ti pri tej luči svojih oči!«

Ni še končal, ko je padla temna senca na nasip pred njima, prav tako kakor bi luč, ki jo je rotli, izzvala duha, da bi ga proklel. In ko sta se ozrla, sta videla, kako je stala na bregu za njima neka postava, zavita v temno ogrinjalo.

Kathleen je kriknila in celo Rory se je prestrašil.

>Ali res samo eno dekle?! je izpregovorila tajinstvena prikazen. »Kathleen, Kathleen, prav tako je tudi meni prikazala!«

Kathleen od strahu ni mogla govoriti, ampak je obstala kakor okamenela in strmela v postavo, ki je stala na bregu poleg njiju.

>Kdo si? je trdo vprašal Rory.

Postava se je ravno obrnila, ko jo je Rory zgrabil za ogrinjalo, v katero je bila zavita, in jo potegnil med nasipe.

>Kdo si? je zopet vprašal Rory in jo obrnil tako, da bi jo videl po luči.

>Ali me ne poznaš, Rory O'More? je dejala neznanica in pri teh besedah vrgla kapuco svojega ogrinjala nazaj. Žarki blede mesečine so padali na obraz dekline iz kleti.

XVIII. poglavje.

Posvetovanje za ljubezen. Zarota.

Ko se je Kathleen vrnila s sejma, vso noč ni mogla spati, prav tako kakor Rory. Ko se je skoraj vso noč premetavala in preudarjala, ali bi šla skrivaj na sestanek po vsem tem, kar je slišala o Roryju, se ni mogla odločiti. Na vse zadnje je sklenila, da bo materi povedala, kako je, in jo prosila za svet. Mati in hči sta se vedno ljubili, si zaupali in se dobro razumeli. V zadnjem času sta si pa še bolj zaupali in se naslanjali druga na drugo zaradi razuzdanega Shana. Potrudili sta se, da bi, ker slabejši, z združenimi močmi premagali njegove napade, njegovo trmo in upornost in da bi se bolje branili trinoštva močnejšega.

Tisto jutro po sejmu Regan ni vstal, ker ga je od tepeža vse bolelo. Ležal je in mati ga je zadržala z zelišči. Njegova soba je bila predeljena od prostora, ki ni bil samo kuhinja, ampak so se v njem gibali ves dan. Kathleen se je ravno vrnila iz njegove sobe, kamor je šla, da bi videla, ali morda še kaj potrebuje. Tiho je zaprla vrata za seboj, ker je mislila, da je zaspal, on pa se je le delal, kakor bi spal, in na njena ljubezniva vprašanja zato ni hotel odgovarjati, da bi se je otesel.

Mati je sedela v kuhinji in pletla. Blizu nje poleg

okna je stal kolovrat. Ko se je Kathleen vrnila iz Reganove sobe, je vzela stol in sedla h kolovratu. Začela je presti in nekaj časa marljivo predla. Obe sta molčali. Slišalo se je samo brnenje kolesa. Kathleen je zakašljala. Njeni drobni prsti so pridno sukali nit, v katero so bile uprte njene oči, da bi se ne srečale z materinimi, zakaj zatopljena je bila v svoje misli. »Zdaj bi bil ugoden trenutek,« si je rekla, »da govoriti z materjo in ji odkriti srce.« Še enkrat ali dvakrat je zakašljala, potem pa je obotavljajoče se poltiho izpregovorila:

>Mati.

Kadar bi ljudje radi govorili o kočljivih stvareh, zlasti pa o srčnih zadevah, je v njihovem glasu nekaj takega, da že veš, o čem bodo govorili, še preden izrečejo besedo.

Kathleenina mati je bila izkušena kakor so izkušene v takih stvareh vse matere, saj so že same doživele take reči. Zato je že vedela, za kaj gre, ko je Kathleen zinila besedico: »Mati!«

>No, deklíč, je dejala mati z glasom, ki ji je kar božal srce, nekako tako kakor ptička čivka svojemu mladčiču, kadar ga privkral izpelje iz varnega gnezda.

>Nekaj bi ti rada povedala, je povzela Kathleen in se kakor v zadregi igrala z robom obleke.

>No, draga, upam, da je kaj takega, kar bom rada slišala.

>Bojim se, da boš mislila, da sem prismojena, je rekla Kathleen, skrivaj pogledala mater, pa zopet povsila oči.

>Tega pa vendar ne!

Zopet molk. In zopet se je slišalo samo brnenje kolovrata. Zdaj pa je mati videla, da bi bilo najbolje, če ona prebije led. Zato je kolikor mogoče mehko dejala:

>Morda je kak fant govoril s teboj.